

ISTRSKI TEDNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE KOPRSKEGA OKRAJA

LETO I. - Štev. 12

KOPER, 19. maja 1950

Cena 2 din

Za fašistične teroriste ki hočejo povzročiti prelitje krvi zahtevamo najstrožjo kazen

Po osvoboditvi se je v Trstu in tudi v Italiji sovinstična gonja ob podpori anglo-ameriške okupacijske vojske vedno bolj stopnjevala in dosegla svoj višek, ko so se ji pridružili še kominformisti. Trst je postal tako eno izmed središč imperialističnih spletkarjev, zatočišče vojnih zločincev ter gnezdo obnavljanja italijanskega fašizma, ki je bil za časa narodno osvobodilne borbe že poražen. Prav tako je tekel in še teče razvoj tudi v Italiji sami.

Sovinstična in revizionistična akcija italijanske reakcije, ki uživa vso podporo najtemnejših sil na svetu, odkriva zopet svoje peklenške načrte na veliko škodo našega delovnega ljudstva v IO. Fašistični teroristi so poslali svojim agentom v Koper ročne granate in brzostrelke, da bi povzročili pri nas novo prelitje krvi. Organi ljudske oblasti so odkrili teroristične naklepe prav tedaj, ko so bili fašistični teroristi že na tem, da izkrcajo orožje, ki ga je pripeljala iz Trsta v Koper potniška ladja Vektor Pisani. Posadka te ladje je sedaj v zaporu, kjer se vodi preiskava.

Naše ljudstvo, ki je šlo skozi težko in krvavo borbo, ne bo nikdar dopustilo, da se fašisti vrnejo na svoja stara mesta, ne bo pustilo, da se vrnejo stari časi! Nikoli ne bo pozabilo požiganja naših vasi, ne bo pozabilo množičnih aretacij, mučenja in strahovanja fašističnih band! Ne bo pozabilo narodnega zatiranja, tistih fašističnih raznarodovalnih šol, v katerih so pljuvali v obraz slovenski deci, če je spregovorila le eno samo besedo v svojem materinskem jeziku! Naše delovno ljudstvo je končno obračunalo s svojimi zatiralci ter izkoriščevalci in zavrnilo tako eno izmed največjih nevarnosti, ki mu je pretila v njegovi zgodovini. Zgradilo je svojo ljudsko oblast, ki danes čuva pravice tukajšnjega delovnega ljudstva.

Zapostavljanje slovenskega šolstva in vseh slovenskih ustanov v Trstu, jasno kaže, da se italijanska reakcija od velikega poraza za časa narodno osvobodilne borbe ni ničesar naučila. Se vedno nadaljuje s politiko Mussolinija in njegovih idejnih očetov. Toda ta politika bo doživela nov zlom. Italijansko delovno ljudstvo se tudi samo vedno bolj zaveda nevarnosti tujjastega imperializma, ki; priprav-

lja nove vojne, nove poraze in s tem novo nezaslišano bedo.

Veliki uspehi na vseh področjih v IO so zbudili vso italijansko reakcijo. Zmaga ljudske fronte na volitvah je trn v peti vseh sovražnikov našega delovnega ljudstva in prav zaradi tega so fašistični teroristi, ki uživajo tudi vso moralno podporo kominformizma, pohiteli s svojimi terorističnimi akcijami. Toda ravno tu se zopet pokazuje, da zna naše delovno ljudstvo zločince oceniti, tako kakor zaslužijo. Fašistični teroristi s tistimi vred, ki jih financirajo, niso nič drugega

ko prejšnji fašisti, ki bi radi zopet zavladali nad našim delovnim ljudstvom. Naši nasprotniki pa naj vedo, da ima delovno ljudstvo v IO pred seboj jasno začrtano pot, namreč pot nadaljega utrjevanja svoje oblasti in vsestranskega gospodarskega in kulturnega dvigovanja. Zaradi tega bodo padli v votlo vsi peklenski načrti, tistih, ki nam jih je reakcija s svojimi skvadriski pripravila te dni in tudi vsi bodoči. Naše ljudstvo zahteva, da se fašistični zločinci obsodijo tako, kakor zaslužijo. Nobena kazen ni prestroga.

Jugoslovanska vlada ne more sprejeti tisto, česar ni mogla sprejeti leta 1946, je izjavil tov. Kardelj

Na seji komisije za zunanje zadeve Ljudske skupščine FLRJ, dne 16. maja, je minister za zunanje zadeve Edvard Kardelj med drugim odgovoril na interpelacijo ljudske poslanke Vide Tomšičeve glede stališča jugoslovanske vlade zaradi politike italijanske vlade o tržaškem vprašanju in o gonji, ki so jo sprožili v Italiji v zvezi z volitvami v Istrskem okrožju, sledeče:

»To, kar se sedaj uradno zahteva s strani italijanske vlade ni nič drugega kot tisto, kar je jugoslovanska vlada odločno odklonila za časa pariške konference in pristala rajši na ustanovitev STO-ja kot na manjše zlo. Malo je realistično in — da se miho izrazim — neplodno, računati, da bi jugoslovanska vlada mogla sprejeti tisto, česar ni mogla sprejeti leta 1946.«

»Upoštevač takšno stanje — je nadaljeval Kardelj — se je vlada FLRJ prepričala, da bi bilo nesmiselno začeti dolge in neplodne polemike, ki v nobenem primeru ne morejo olajšati rešitve. OCITNO MORAMO ZATO SMATRATI, DA DANES SE NE OBSTOJAJO POGOJI ZA DIREKTNO RESITEV TEGA VPRAŠANJA. Vsekakor pa to ne pomeni — kot je nedavno poudaril maršal Tito — da mora to dejstvo, da je prav gotovo obžalovanja vredno, preprečevati zapreko za nadaljni in pozitivni razvoj odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Naprotno, lahko rečemo, da bosta ugoden razvoj takšnih odnosov in mirno sodelovanje med obema državama končno doprinesla k lažji rešitvi vprašanja STO-ja.«

Nato je minister Kadej ponovno poudaril, da se kljub temu politična linija jugoslovanske vlade do Italije ni spremenila. Rekel je, da je prijateljstvo med jugoslovanskimi narodi in italijanskim narodom ne samo možno, temveč tudi potrebno.

»Čisto je odvisen uspeh — je ob koncu dejal Kardelj — tega sredstva od tiste mere, v kateri bodo dobljeni činitelji v Italiji v stanju prenesti tisto, kar je stara osvajalna Italija proglasila kot svojo posvet nad narodnostno jugoslovansko ozemljem. Z drugimi besedami rezultat je odvisen od mere, v kateri bodo odgovorni ljudje italijanske politike v stanju izpreme-

niti staro politiko imperialističnih sanj, ki je doživela poraz v drugi svetovni vojni, s stvarno politiko, ki temelji na mirnem sodelovanju in medsebojnem spoštovanju narodov na obeh straneh jadranske obale.«

Lik Maršala TITA

Dne 25. maja bdo vsi narodi Jugoslavije slavili rojstni dan maršala Tita. Ta dan bo proslavilo tudi delovno ljudstvo IO, ki je skupaj z njimi vojevalo težke borbe za osvoboditev izpod jarma izkoriščanja. Naše šafete že nosijo med tem maršalu Titu pozdrave in zaobljube našega delovnega ljudstva, da bo nadaljevalo vztrajno borbo proti vsem naklepom krnjenja ljudske oblasti in borbo za uresničenje gospodarskega plana prav tako žilavo, kakor se je borilo pod njegovim vodstvom v narodno osvobodilni borbi.

Zakaj delovno ljudstvo v IO tako ljubi maršala Tita? Ko so od leta 1941. dalje tudi pri nas vedno bolj pokale partizanske puške, je vsak naš delovni človek začutil da se tu gre za življenje je tedaj zvedel, da je naš ljubljani Tito na čelu borbe ki terja sicer velike žrtve, a se mora vendarle zaključiti z

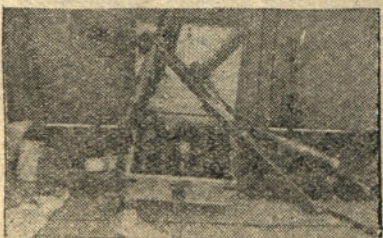
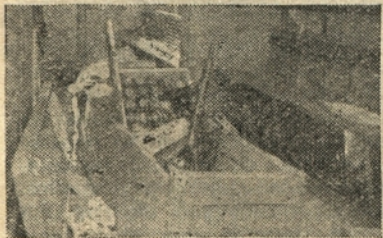
zmago. Nekateri starejši aktivisti pa so vedeli o Titu še mnogo več. Govorica o Titu je tekla od vasi do vasi. Tito je postal nezlomljiva sila narodno osvobodilne borbe. Prišla je zmaga in delovno ljudstvo na Primorskem in v Istri je zapisalo na sleherni zid in spregovorilo na slehernem svojem zborovanju: S Titom v borbi, s Titom v miru.

Maršal Tito izhaja iz revne kmečke družine na Hrvaškem. Oče Hrvat, mati Slovenka. Doma je bilo premalo kruha in Tito je moral v Zagreb, da si najde zaslužka. Postal je delavec. Kaj kmalu je spoznal vso bedo delavskega razreda in se začel boriti za njegovo izboljšanje. Zaradi svoje vztrajnosti, skromnosti in borbenosti so ga vsi zavedni delavci vzljubili. Ko je postal voditelj razrednih sindikatov na Hrvaškem, je še povečal svojo revolucionarno dejavnost. Leta 1927. pade v roke policije krvnika Aleksandra. Ta ga je strahovito mučila. Tito, ki je izšel iz šole Marksa,

Engelsa in Lenina, pa se je držal kot junak, kot komunist. Tito si je bil zadal za svoj življenjski cilj borbo za osvoboditev delovnega ljudstva. Ko so ga vprašali, kdo so njegovi sodelavci, je tovariš Tito odgovoril: »Ne maram povedati«. Protijudskim sodnikom na sodišču v Zagrebu pa je Tito izjavil sledeče: »Ne čutim se krivega, ker zame to sodišče ni kompetentno. Zame je kompetentno samo sodišče Komunistične Partije«. Tito je bil obsojen na več let zaporu. Pot skozi Lepoglavo in Sremsko Mitrovico je bila trnjeva. Po prihodu iz zaporov je Tito nadaljeval borbo za osvoboditev delovnega ljudstva. Postal je voditelj Komunistične Partije in pozneje narodno osvobodilne borbe. Tito stoji danes na čelu borbe za izgradnjo socializma v FLR Jugoslavije.

Toda le čemu napačajo danes n. pr. kominformisti Tita, ki je vse svoje življenje žrtvoval stvari delovnega ljudstva? Našli bomo le en sam odgovor. Zaradi svoje lastne breznačelnosti. Niti klevete in vsa ostala protijugoslovanska dejavnost pa ne bodo uklonile narodov Jugoslavije, ki jim stoji na čelu tovariš Tito.

Veličina Tita je predvsem v tem, da je boljše kakor drugi razumel zakone današnjega časa in zaradi tega tudi narodom Jugoslavije pokazal pot, ki vodi k sreči in blagostanju. Njegova veličina je nadalje v velikem zaupanju v moč delovnega ljudstva, skromnosti, toda tudi nepopustljivosti, ko je treba braniti interese delovnega ljudstva. In prav zaradi tega se ob obletnici Titovega rojstva veselimo tudi mi.

Ročne bombe in brzostreljke najdene na ladji »Vektor Pisani«

Odločneje po poti za uresničenje našega gospodarskega plana

O vprašanju naše delovne sile smo že mnogo govorili in pisali. Jasno je da tega vprašanja ne moremo postaviti z dnevnega reda, ker je preveč pereče. Izvesti moramo naš gospodarski plan, kar pomeni za nas, dvig življenjskega standarda, izvesti ga moramo zato, ker imamo zato vse pogoje, da ga izvedemo. Vprašanje je le, kako bodo naši ljudje razumeli naloge, ki se po-

stavljajo v zvezi z izvedbo plana. Celo naše množične organizacije niso tega pravilno razumele, zato pristopajo k izvajanju plana s premajhno zavestjo, premalo je še v njih samih plan čuten in zaradi tega zastopajo pogosto oportunistično stališče, da na njihovem področju ni mogoče dobiti nikogar za našo produkcijo. Med tem pa ko (Nadaljevanje na 2. strani)

Tekmovanje na čast Titovega rojstnega dne

Tekmovanje, ki ga je sprožil Okrožni odbor SIAU je zajelo vse vasi. Predvsem ob nedeljah ljudstvo množično dela pri raznih delih. Ljubezni, ki jo izkazujejo naši narodi Maršalu Titu, se kaže v dejanjih, v izpolnjevanju enoletnega plana. Vsak dan pristopajo k tekmovanju novi kolektivi. Maršal TITO je v naših očeh posebej borbe jugoslovanskih narodov, pri kateri hočemo sodelovati tudi mi.

VANGANEL

V Vanganelu so sklenili, da bodo do 25. maja popolnoma pokrili zadružni dom. Razširili bodo tudi SIAU z vpisovanjem novih članov. Sklenili bodo, da gre čim več ljudi v proizvodnjo, ker primanjkuje delovne sile.

FJEROGA

O Fjerožanih smo že pisali, toda sedaj bomo spet. V nedeljo jih je bilo 55 na udarniškem delu in so napravili 340 udarniških ur na čast Titovemu rojstnemu dnevu. Popravljali so ceste in vodnjake.

ANKARAN

Kmetijska delovna zadruga je na čast Titovega rojstnega dne napovedala tekmovanje zadrugam Babiči, Kampel Salari, Krogu in Smarje. Tekmovali bodo v šestih točkah in sicer: 1. Katera bo uvedla boljše disciplino pri delu, 2. katera bo organizirala več žensk v proizvodnjo, 3. katera bo prej izpolnila enoletni plan, 4. katera bo boljše obdelovala zemljo, 5. Katera bo naredila več prostovoljnih ur, 6. katera bo boljše čuvala zadržno imovino.

KORTE

Z vsakim dnem raste v Kortah zadružni dom. Prično se udeležujejo prostovoljnega dela in drobijo kamenje. Vsak dan zdrbijo 5 do 8 kub. metrov. Vsak napravi po 10 ur prostovoljnega dela. V nedeljo je 42 ljudi opravilo 222 prostovoljnih ur.

ŠMARJE

Od 9. do 14. maja je v Smarjah delalo pri gradnji zadružnega doma nogometnega igrišča in otroškega vrta 138 ljudi, ki so skupno opravili 832 ur.

Na sestanku SIAU so v Loparju sklenili, da bo napravil vsak član SIAU 20 prostovoljnih ur do 25. maja.

KOPER

Člani sindikalne podružnice kulturnih delavcev v Kopru so sklenili, da bodo napravili na čast Titovemu rojstnemu dnevu vsak po 20 ur prostovoljnega dela. Vsak član je že naredil po 12 ur.

PIRAN

Mestni komitet komunistične partije in člani KP v Pirani so sklenili, da bodo napravili do 25. maja 5000 prostovoljnih ur. Dali so veliko obljubo, katero bodo gotovo izpolnili kot svojo partijsko dolžnost.

SV. LUCIJA

70 ljudi iz Sv. Lucije je v nedeljo napravilo 280 ur prostovoljnega dela na čast Titovega rojstnega dne 15 partizanov pa je s tremi vozovi prevažalo material za spomenik padlim borcem v Sv. Luciji.

Tudi mladina tekmuje

Ustanovili so mladinski aktiv

Mladinci in mladinke, ki delajo pri direkciji za preskrbo NZ v Kopru, so na svojem prvem sestanku osnovali svoj mladinski aktiv. To je lep zgled, ki so ga pokazali namščenci te direkcije oni mladinci, ki dela pri raznih podjetjih in je vključena v mladinsko organizacijo.

Mladina te direkcije bo v okviru svoje organizacije reševala vse probleme, ki se tičejo nje same. Tako združena bo dosegla uspehe. Na tem sestanku so obljubili, da bo vsak mladinec in mladinka napravil na čast Titovega rojstnega dne 30 delovnih ur.

Telovadni nastop mladine v Piranu

Na Tartinijevem trgu v Piranu bo 25. maja nastopila mladina s telovadnimi vajami. Nastopili bodo mladinci in mladinke iz Pirana in Piranske okolice, ravno tako portoroška ter sičoveljska mladina z delovno brigado iz Sv. Petra.

TINJAN

Tinjanška mladina je na svojem sestanku sklenila, da bo dala 300 udarniških ur pri gradnji ceste Tinjan — Urbanci in zadružnega doma v Škofijah.

Skrb pučarshih žena za otroški vrtec in ogorčenje proti tistim, ki hodijo v Trst

Pučarške žene so imele 12. maja sestanek, na katerem so slišale o liku maršala Tita in o namenu in pomenu tekmovanja. Sprejele so točke, drugo za drugo. Posebno so rade diskutirale o otroškem vrtcu. Prostor in vrtnarico so si izbrale, petekli četek pa se je že 11 žena udeležilo dela, med katerimi je bila tudi ena 73 let stara. Ponovno so poudarile, da ne delajo zase, ampak za skupnost. Če bodo matere brez skrbi za svoje otroke, bodo lahko napravile mnogo več. Pa tudi otroci se bodo v vrtcu naučili mnogo koristnega in lepega.

Sprejele so tekmovanje v celoti. Tekmovala bodo z ženami iz vasi Koštabona V prvomajskem tekmovanju so zmagale proti njim. Ko pa je tovarišica z okraja vprašala, kaj žele, so jo zaprosile, naj izposluje samo eno, in to je, da bi naša oblast prepovedala pot v Trst tistim, ki gredo delat za tržaško gospodo. Tam je mnogo brezposelnosti, tu pa je mnogo dela, ki čaka rok, da bi ga izvršile. Namesto, da bi žene in dekleta pomagale raditi na naše njive naš krompir, ki ga pa prav radi jedo, čakajo dan za dnem pred parnikom. »Vse bi poslali na prisilno delo«, se je oglašila žena iz prve klopi. Če nočejo delati za nas, pa tudi uživati ni treba sadu dela naših rok.

Nekaj po 12. uri so se žene razšle domov. V zadružnem domu so zborovali njihovi možje. Pregledovali so uspehe in neuspehe dela in si zadali še mnogo važnih nalog za nadaljnje delo.

O čemu vse niso govorili. Vem, če bi poslušali, bi nam pobital spomin v čase prvih zadrug in čase pod svobodnim soncem. Zreli možaki, starčki in mladeniči, so govorili o delu, normah, kategorijah. Površnost pri delu je kritiziral brigadir iz Koštabone, pa so kritiko sprejeli in zahtevali imena. Govorili so o krompirju, ki ni vzkalil, ker je bilo seme slabo in so sadili

LABOR

Mladina iz Laborja je sklenila, da bo več dni v tednu šla vsa na prostovoljno delo na čast 58. rojstnega dne maršala Tita.

MAREZIGE

Marezanski mladinci in mladinke so sklenili, da bodo opravili do 25. maja vsak po 25 ur prostovoljnega dela na čast Titovega rojstnega dne.

LOPAR

V Loparju pa je mladina sklenila, da bo naredila 160 ur prostovoljnega dela ter sestavila odbojkaško mladinsko moštvo.

PORTOROŽ

V nedeljo je opravila portoroška mladina 120 ur prostovoljnega dela pri urejanju parkov in počitniških domov za delavce. Delalo je 40 mladincev.

trdega, neposobnega za semenske svrhe. O kmetu, ki se je v Koštaboni pokvaril in ga bodo zamenjali, ker je še dober za kose. O orodju in živini, o tem, da hranijo prašiče z otrobi, ki so predragi, ženam pa se ne upošteva delo, če nabirajo zelenjavo. Tudi o pomoči šoferjevi družini, ker je zaradi avtomobilske nesreče na prisilnem delu.

Samu so vodili sestanek, sami se med seboj pogovorili brez bojazni in zadrege. Vse, kar jim je bilo na srcu, so povedali, da bo bolje rodilo njihovo polje, da bo bolje njim in nam.

Fosnemajmo jih v zdravi kritiki!

Titova štafeta pozdrav z Jadrana je odpotovala

Ob 7.30 uri v torek 16. maja je odpotovala iz Ankarana morská štafeta, ki bo nesla Maršalu Titu pozdrave našega okrožja ob priliki njegove 58. obletnice. Povsod po obalnih mestih jo je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Na kopriškem pomolu je štafeto pozdravila dvatisočglava množica. Prav tako tudi v Izoli, Piranu, Umagu in Novem gradu. Povsod so štafeti zaigrale godbe z borbenimi pesmimi.

Tudi naši partizani bodo tekmovali

V ponedeljek so se po mestih in vaseh našega okrožja zbrali naši partizani na množičnih sestankih na katerih so razpravljali o tridnevem taborenju v čast Titovega rojstnega dne, ki bo v Sičoveljah danes, jutri in v nedeljo. Na sestankih so izvolili koordinacijski odbor, ki bo skrbel za tehnične priprave.

Fet sto bivših borcev bodo v treh dneh napravili vsak nad 20 ur u-

darniškega dela. Delali bodo pri melioracijskih delih v dožni reke Dragonje. S tem bodo bivši borci ponovno dokazali, da kakor niso štedili svojih si v oboroženi borbi za izgon okupatorja iz naše dežele, tako ne štedijo danes pri gradnji socializma v našem okrožju.

V Hrvojih bodo gradili zadružni dom

Ljudje pravijo, da v Topolovcu in okolici ni lepo, toda to ne drži, ker kadar ozelenijo gozdovi po poljih in nizkih gričih, se pokaže tudi tam lepota narave. Morja ne vidiš, toda zato ni nič manj mi-kavno po vaseh in njivah, ki so posebej skrbno obdelane. Tudi goz-dov je več kot v okolici Kopra in to še bolj krasi pokrajino. Človek pa je v Topolovcu oddaljen od mesta, lahko rečemo kakor od sveta. Prmetne zveze njima s Koprom, niti domače ceste niso dobre. V Hrvojih in Zrnjovcu jih popravljajo vsako nedeljo, toda Topolovčani ne. Vse tri vasi, Topolovec, Zrnjovec in Hrvoji so najbolj oddaljeni od mesta, zato redkokdaj pridejo aktivisti iz Kopra v te vasi. Saj ljudje pravijo, da se jim vsakdo umika, zato pa se sami nazivajo »osma republika«. Tako so mi vaščani povedali: »Nekega dne bi moral priti nečdo iz Kopra z okraja in mi smo se vsi zbrali, toda ker imamo slabo ceste in smo oddaljeni, se je ome-njeni aktivist raje odpeljal z avtom v Vanganel, kamor bi šel lahko s kolesom.«

Prav tako morajo cele dneve v Kopru iskati kamion, da bi jim pripeljal pesek za gradnjo zadružnega doma. Vsakdo se boji slabe ceste. Ti ljudje, ki kamione razpo-rejajo na delo in vožnje, bi morali razumeti, da od zadružnega doma zavisi razvoj teh vasi, da pomeni čitalnica v Hrvojih več kakor pomeni gledališče za Koper. Naproza v Hrvojih nima pravih prostorov. V eni hiši imajo šolo, Naproza, stanovanje za učitelja in sedež množičnih organizacij. Toda nuja bi bila dvorana za prireditve ter gostilna. Kakšna je gostilna vedo sami Hrvoičani in Topolovčani. Kam naj gredo ljudje ob nedeljah? Pridejo s prostovoljnega dela in se nimajo kam obrniti. V drugih vaseh v okolici mest pa kipi življenje. Niti prosvetnega društva ne morejo ustanoviti, ker nimajo prostorov. Če bi pa vse to imeli, bi tudi v te vasi prišlo boji stvarno življenje. V času borbe se je tu dvigal plamen za osvoboditev. Tukaj so imeli partizani svoje srce. Takrat se je najbolj dvignila narodna in socialna zavest. Partizani so to storili tudi s pisano črko v slovenskem jeziku. Danes je skoraj vsa ta mladina iz teh treh vasi v mestih, dela na na uradih in v proizvodnji.

V Zrnjovcu sem govoril s starcem, ki se mi je pritoževal, da ima vse tri sinove v mestu, eden je celo poročnik naše ljudske armade. Drug mož pa mi je v Topolovcu takole povedal: »Nekdaj nismo hoteli v šolo, bali smo se, ker so nas potujčevali, danes pa ne morem razumeti, zakaj mladina tako brezpomni po učenju. Niti svoje najmaše ne morem ustaviti doma. V gimnazijo hoče, pa jim ne bom branil.« Tudi časopisi ustvarjajo nove ljudi v teh vaseh, toda zveze s Koprom ni. Sploh ni ceste. Ljudje pa delajo v teh vaseh. Tudi v nedeljo so napravili 150 udarniških ur. Gradijo vodovod. Mladina in pionirji, vsi so pomagali starejšim, prenašati kamenje. Za Titov rojstni dan pa bo vsak član fronte napravil 15 ur prostovoljnega dela. Vsako nedeljo delajo na cesti in gradijo vodovod. Delajo in zelo navdušeni so nad tem, da bodo začeli graditi zadružni dom. Se boji se bodo oprijeli dela. Kakršni so bili v borbi, hočejo biti tudi danes. Z zadružnim domom bo v Hrvoje, Topolovec in Zrnjovec prišla zadružna misel. Ne bo jim treba za vsako malenkost v Koper. V zadružnem domu bo teklo življenje vse lepše. Mladina se bo izobraževala in zabavala, starejši pa se bodo v njem pomenili o stvarih, ki bodo koristne za vas. Te tri vasi ne bodo oddaljene več od sveta, ampak bodo živele z njim. Vstale

Odločneje za uresničevanje plana

(Nadaljevanje s 1. strani)

nam podatki, ki jih imamo iz raznih krajev, kažejo popolnoma nasprotno. Na pr. v Trst še vedno hodi mnogo ljudi na delo ali pa pre-kupčujejo. Proti tem ljudem se ne nastopa dovolj odločno. Vsi izgovori teh elementov, da ne morejo živeti brez Trsta so jalovi, kajti ogromna večina našega prebivalstva se preživlja ne da bi hodila služiti tržaški gospodi. Imamo pa tudi še delovno silo, ki ni pravilno izkoriščena. To je razvidno če primerjamo nekatere kraje kot na primer Pobegi, ki so dali že preko 100 ljudi v produkcijo; ostali pa se stalno prijavljajo v delovne brigade in je njihova zemlja kljub temu dobro obdelana. Nekateri kraji niso oddali nikogar v produkcijo in imajo doma manjšo potrebo po delovni sili. Da imamo še ljudi, ki bi se lahko vključili v produkcijo, dokazuje tudi sledeče dejstvo. Ko so množične organizacije pri Sv. Antonu temeljito pregledale to vprašanje, so ugotovile, da bi brez vsakih posledic lahko odšlo na stalno delo v podjetja najmanj 20 ljudi. Enak primer je bil v Dekanih. Nedvomno, da so tudi po ostalih krajih še ljudje, ki niso polno zaposleni. Ti ljudje naj se enkrat za vselej zavedejo, da nimajo pravico ničesar zahtevati od ljudske oblasti, če oni sami nočejo prispevati k skupnosti. Ni dvoma, da bo ljudska oblast vedno bolj dosledna s svojimi ukrepi napram njim. Naše množične organizacije naj zatorej temeljito pretejejo, kako sprostiti čim več ljudi, da se vključijo v našo izgradnjo in produkcijo sploh. Pri tem je treba imeti različne prijeme. Naj učinkovitejše je nedvomno, da se na vsaki bazi formira frontovska brigada, da vršijo prostovoljno delo na raznih objektih v kraju kjer nudijo pomoč onim, ki so se vključili bodisi v produkcijo, bodisi v redne frontovske brigade in so odsotni po eden ali več mesecev.

Napraviti je treba tudi načrt za celo leto koliko ljudi bo vsaka baza dala mesečno za en mesec ali več mesecev na razne objekte. Proti onim, ki so delomrzneži ali špekulant, pa je treba odločno nastopiti. Taki postopki so od strani naših organizacij in ljudske oblasti nujni, če hočemo, da bomo izvedli naš enoletni gospodarski plan. Če hočemo, da bomo imeli v Kopru novo moderno vinsko klet, ki bo koristila vsemu ljudstvu našega okraja, da bomo imeli moderno tržnico in ribarnico, ki bo ustrezala vsem našim potrebam, tako po velikosti kot po higienskih napravah. V tako splošno korist spadajo tudi druga dela kot je gradnja ceste proti Rižani, ki je glavna prometna žila, ki veže naš okraj s Slovenijo. V to vrsto spada tudi regulacija reke Dragonje, elektrifikacija, gradnja zadružnih domov, stanovanjske hiše itd.

Vse to zahteva od nas veliko delovne sile, zato ne smemo in ne moremo več popuščati in puščati neizkoriščeno ali nepravilno razmeščeno delovno silo.

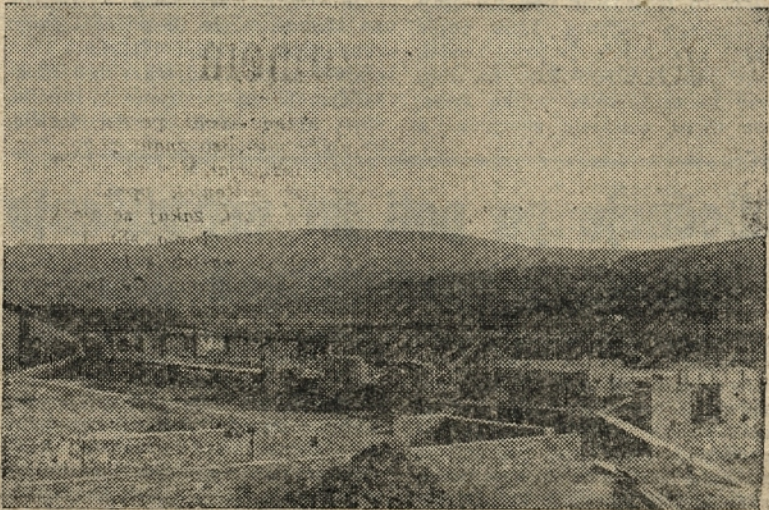
V zavest vseh naših ljudi mora priti, da so z izvrševanjem enoletnega plana povezane naše velike koristi ter, da je njegovo izvajanje častna dolžnost vsakega človeka v našem okrožju.

Delavski izleti v Jugoslavijo

Okrajni odbor sindikatov je izdelal program izletov v Jugoslavijo, tako da predvideva, da bo letos 50 izletov. Naši delavci si želijo ogledati krasote slovenske domovine, ali bodo v Ljubljano, na Bled, Postojnko jama in v nekatere kraje v Trstu. Predvsem pa zanima naše delovne ljudi graditev socializma v Jugoslaviji. Zato si bodo ogledali tudi nove industrijske objekte.

Invalidi bodo šli na oddih

Junija, julija in avgusta bo šlo 100 vojaških invalidov iz prve in druge svetovne vojne na 21-dnevni oddih ali zdravljenje v razne kraje Jugoslavije. Šle bodo tudi vdove, sirote in starši padlih borcev.

Gradnja nove tržnice in ribarnice v Kopru

Oddih članom kmetijskih obdelovalnih zadrug

Stari Andrej, član Kmečke delovne zadruge Puče, ne more verjeti in mu nikakor ne gre v glavo, kako to, da lahko tudi kmetje gredo na dopust.

»Zamislite si malo,« pravi, sedaj ko imamo toliko dela, sadje pobiramo, graha je vse polno, paradižnika smo nasadili toliko, kot ga Puče še niso videli, žveplati, bo treba večkrat, škropiti, čistiti trte in pripenjati mladje, pa kositi deteljo, travo, pšenica bo zrela in takrat bo treba deset rok vsakemu, nato spet trgati in tako naprej, pa Vam govoro o nekaj pustih.

In tako ne misli samo stari Andrej, tako misli tudi drugi. Posebno se temu posvečajo in dajejo z glavo oni kmetje, ki so ostali izven zadrug. Ti pa pravijo: »Kaj sem rekel, lenuhi, zbrali so se v zadruge zato, da ne bodo delali, da bi drugi za nje garali, oni pa, seveda, gospodje zadrugniki, morajo na dopust sredi največjega dela. In take ljudi podpira Ljudska oblast.«

Člani zadrug se pa takim pripombam smejejo in dokazujejo, da to sedaj prišli za kmetovalca, časa kmečkih delovnih zadrug časi, ko gre tudi on lahko na oddih za nekaj dni in tudi če je to v času največjega dela. Kaj bi se pa zgodilo, pravijo, ko bi se kak član sredi največjega dela razbolel ali pa celo umrl. Kdo bi tedaj delo opravil?

Opraviti bi ga morali ostali člani. Ne in tako bo tudi, ko bodo šli člani eden po eden ali po dva na dopust. Ostali člani bodo malo bolj pritiskali in delo bo šlo od rok, kakor da bi bili vsi navzoči.

Tako je! Prišel je čas tudi za kmetovalce, da gredo lahko na dopust kot hodijo že delavci in nametščenci in kakor je hodila v prejšnjih časih samo gospoda.

Naravno, da si tega ne more privoščiti kmet, ki sam obdeluje svojo zemljo, kajti v tem primeru bi ne bilo nobenega, ki bi ga lahko nadomestil. Včasih so si to dovolili nekateri bogati kmetje, ki so obdelovali zemljo z najeto delovno silo, toda ko danes delovna sila primanjkuje, morajo zavijati rokave in delati.

Dopust ni namenjen le oddihu, ampak tudi spoznavanju nepozna-

nih krajev in ljudi, šeg, navad itd. Človek vidi, kako se drugod dela in se trudi za izboljšanje svojega obstoja. Pride v stik z raznimi ljudmi iz raznih krajev ter izmenja z njimi svoje misli.

Narava sama mu pa na vsakem koraku nudi možnost raznih proučevanj, posebno kmečkemu človeku, ki živi v naravi in se z njo pogovarja, ki ima oko, vajeno takega opazovanja.

Vsakdo, ki se bo vrnil z dopusta, ne bo prišel samo spočit, marveč si bo nabral novih izkušenj, novega znanja, ki ga bo lahko izkoristil v korist svoje zadrugne skupnosti.

Dolžnost uprav Kmečkih delovnih zadrug je, da ne delajo ovir pri delitvi dopustov in da jih uredijo tako, da ne bodo predmet nezadovoljstva, marveč pobude k boljšemu in uspešnejšemu delovanju zadrug. Načelo mora biti: Dopust izrabimo za spoznavanje drugih krajev.

»Preganjan« je bil - zato je pobegnil v Trst

V Kortah je 4. februarja t. l. zmanjkala tov. Miroslav Hrvatina. Ljudje so ugibali kam je šel, končno pa so zvedeli, da je pobegnil v Trst.

Tovariš Hrvatina je bil pri nas »preganjan« in je bil »prisiljen« pobegniti v Trst pred ljudsko kaznijo. V Trstu si je ustvaril človeško življenje, preganjal ga ni nihče več, tako da je lahko živel v božjem miru.

In kaj sedaj? Tov. Miroslav Hrvatina se je 15. t. m. sam javil na postaji NZ v Kortah. Kaj to pomeni? Pred tremi meseci je pobegnil v Trst, prepričan, da bo tam boljše, kakor so prepričani vsi tisti, ki jim ni po volji, da gradimo ceste in zadrugne domove, sedaj pa je sam prišel nazaj. Tov. Hrvatina je nekemu rekel, da v Trstu ni tistega, o čemur je sanjal.

Žapustil nas je nepozabljiv tov. MARTIN KOKOLJ

13. maja je umrl po dolgi in hudi bolezni tovariš Martin Kokolj, upravnik LIPE v Kopru. Če pobrskamo po njegovem življenju, ki je bilo polno borb in trpljenja za svobodo našega delovnega ljudstva, moramo pogledati tudi njegovo mladost.

Rodil se je v Cerkljem 1908. v siromašni in številni družini, zato si je moral iti služiti kruh z osmim letom. Pri bogatem trgovcu je dovršil štiri trgovske tečaje in bil nato tri leta brez dela. Seje leta 1930. je dobil službo v Ljubljani v Nabavni zadrugi železničarjev. Med njimi se je prekalil v borbenega delavca. Tam je ostal v službi do leta 1941.

Leta 1932 je sprejel v svoje stanovanje Toma Brejca, ki tako piše o njem: Brejc nas je gradil. Hodil smo z njim na akcije kot so bile 1. maj in 7. november. Od takrat sem pričel šele pravilno gledati na družbeni red.

Kokolj je v obdobju monarhistične diktature dal na razpolago stanovanje za tehnična dela Partije in raznašal njen ilegalni tisk. V jeseni leta 1937. je postal član KPS. Po okupaciji leta 1941. je delal po liniji OF kot referent za prekrbo Ljubljanskega okrožja. Oktobra leta 1941. pa je že moral v ilegalo. Fašisti so ga v odsotnosti obsodili na dosmrtno ječo. Delal pa je ilegalno v Ljubljani do maja leta 1942. Največje zasluge pa ima tovariš Kokolj v tem, da je ustanavljal na Primorskem ciklostilne tenike in prikrbel opremo za prvo primorsko tiskarno. Nato pa za večjo v Cerkljanskih hribih.

Lahko rečemo, da se je štiri leta boril v najhujšem ognju, ker so sovražniki videli prav v tisku svojega največjega nasprotnika. On pa je moral postavljati tiskarne in postaviti jih je. S pisano besedo je osvobodil Primorsko. Svoj trgovski talent je žrtvoval potrebam narodnoosvobodilne borbe. Vedel je, da ti človek povsod in z vsakim znanjem lahko pomaga. Dočakal je svobodo in tudi po svobodi je skrbel za širjenje tiska in knjig. Njegov lik je lik neustrašnega in pogumnega človeka — lik komunista. Zato se je istrsko ljudstvo tako pristržno poslovalo od njega. 2000 ljudi ga je spremljalo na zadnji poti.

Zhirajmo zgodovinsko gradivo

Zgodovina slovenskega ljudstva ni posejana z rozami. Izkoriščevalci so se v teku zgodovine večkrat menjali. Eni so odhajali, toda že so prihajali drugi, ki niso bili nič boljši od prejšnjih. Jarem izkoriščanja in zatiranja je postajal vedno težji in dosegel svoj višek za časa italijanske imperialistične okupacije. Iz dejstva, da smo bili stoletja zatirani, pa izhajajo danes ko si sami vladamo številne težave. V prejšnjih časih so sadove našega dela uživali predvsem naši izkoriščevalci, graščaki in kapitalisti. Naš človek je gradil graščine, zidal je mesta ob obali za blagor gospode, sam pa je ostajal še nadalje v revni kmečki hiši. Pod takimi pogoji se seveda ni mogel gospodarsko krepiti, zaostajal je v marsičem za drugimi narodi. Izkoriščanje našega ljudstva pa ni teklo ravno gladko, kakor so si želeli njegovi izkoriščevalci. Naš človek je branil svoje in v tej borbi večkrat tudi uspel.

Danes, ko si sami zavestno gradimo srečnejšo bodočnost, moramo predvsem poznati našo zgodovino, ker bomo tako lažje razumeli in reševali nekatere težave pri našem vsakdanjem delu. Zato ne smemo zanemarjati proučevanja naše preteklosti, biti nam mora kakor na dlani pot, ki smo jo prehodili. Vedeti moramo točno za koliko nas je izropala dolga vrsta izkoriščevalcev in kako je to delovalo na naš razvoj. ZARADI TEGA POZIVAMO VSE NASE LJUDI, DA PRIJAVIJO VSE, KAR JE KOLIKAJ VARNOSTI ZA STUDIJ NASE PRETEKLOSTI, STARE LISTINE, STARE KNJIGE IN SPLOH VSE PREDMETE, KI IMAJO ZGODOVINSKO VREDNOST. Naš list bo črpal tudi iz takih prispevkov ter poskrbel da se naše ljudstvo seznani z vsem, kar je važnega iz njegove preteklosti. Zavedati se moramo, da so naši sovražniki uničili, ali pa prikrivali najvažnejše gradivo, ki se nanaša na našo zgodovino. Italijanski fašizem nas je hotel enostavno izbrisati z zemeljske površine.

Ali so Dekani res pasja vas?

Pri nas se je pogostoma dogajalo, da je slovenska vas dobila ime po fevdalci, ki je tamkaj imel svoje podložnike. Tako so prišla k nam nekatera popolnoma nemška ali pa italijanska imena, kakor n. pr. pri Gorici Kronberg, Dornberg in še druga. Popolnoma enakega porekla je tudi ime Dekani, kjer je v 16. in 17. stoletju izvajal svojo oblast ital. fevdalec De Cani. Ta fevdalec je imel svoj grb, na katerem je bila urezana podoba psa. Družina De Cani je menda izumrla koncem 17. stoletja. Nekdanjega koperskega škofa Naldinija je zanemalo poreklo navedene vasi in je zaradi tega v svoji knjigi »Krajepis Koprške škofije« (1700.) ugotavljal sledeče: »Nosi ime de Cani po fevdalni družini, ki je imela ta primke in tak grb... Ker je na tem mestu vladala precej časa, je njegovo ime prešlo na vas«. Naldini pripoveduje, da se zadnji De Cani, ko je videl, da bo njegova družina izumrla, odrekel podložniških dajatev (tu

uporablja izraz »praude«). Tako naj bi se podložniki iz te vasi osvobodili podložništva. Trditve, da je bil poslednji iz družine De Cani tako dobitljiv, je sicer malo verjetna, vendar pa zanimiva.

LJUDSKA TEHNIKA odkriva nove kadre

Ljudska tehnika odkriva nove kadre, to parolo vidimo pogosto in pomeni tudi veliko. Preprosti ljudje so dobili možnost, da pogledajo v tajno tehnike. Nekdaj je bilo to mogoče le inženirjem, ker preprosti človek ni imel sredstev. Danes pa razvijamo ljudsko tehniko, ker nam koristi, zato dobimo tudi sredstva. Ne moremo reči, da je ljudska tehnika že zajela množice, toda med nje prihaja, živeti je začela. Predvsem je navdušena mladina. Brska po strojih, se zanima za neznane ji reči, poizkuša jih obvladati, dela modele, detektorje, poizkuša na vse načine prodreti v tajno tehnike. In nič ni vselejšega za mladince kot to, če mu neka stvar uspe.

Okrožni odbor ljudske tehnike je organiziral aeromodelarski tečaj, toda premalo je bilo tečajnikov, komaj deset za vse okrožje. Stiri iz Buiščine in deset iz Kopršine. Razveseljivo pa je, da so to le mladi delavci in kmetje, torej ljudska tehnika bo prodrla tudi v naše vasi. Njihovi uspehi so bili zelo lepi. Da se skrivajo med preprostim ljudstvom veliki talenti, kaže tudi Jerman Albin, ki je bil najboljši. On je doma iz Glema. Naredil je komaj osnovno šolo, toda na tečaju je se moral učiti o zračnih linijah, o konstrukciji itd. Povedal je, da bo najprej v svoji vasi ustanovil krožek ljudske tehnike. Vzgoji bo nov kader aeromodelistov.

Tudi Kozlovič Bruno je dovršil tečaj z odličnim uspehom in zato sta oba prejela kot nagrado knjigo »Kriko mladika«. Postati hočeta še boljše modelarja.

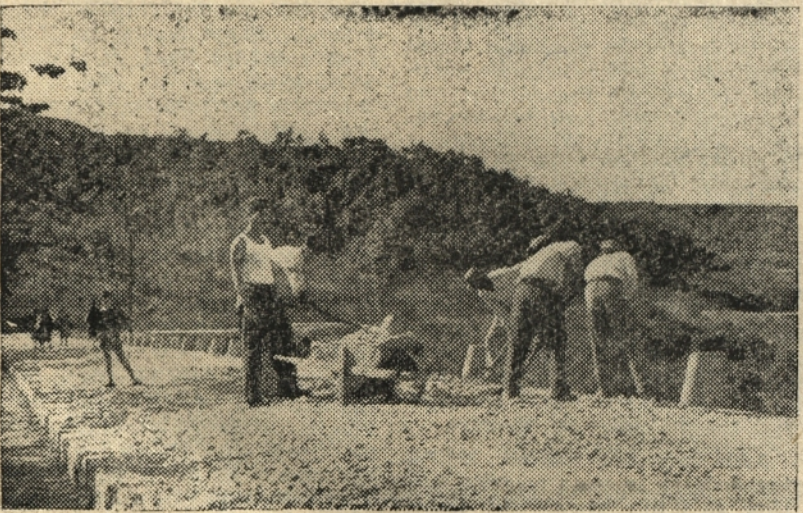
Jurišević Marij, Mahnič Valentin, Jerman Frane in Glesija Florjan so dovršili tečaj s prav dobrim uspehom. Ostali pa vsi z dobrim.

K lepim uspehom tečaja je pripomogel tudi njegov vodja Barrell Vinko. On vzgaja nov kader ljudske tehnike. Cesar se je lani naučil v Sloveniji, hoče prenesti med naše ljudstvo. Doma je iz Sicilije, toda tukaj je začutil novo stvarnost in videl, da tudi ljudska tehnika zbližuje narode. Zato je vesel, da dela za ljudstvo.

Deset mladih ljudi je vstopilo v službo ljudstva, ker tovariš TITO je rekel: »Tehnika služi ljudstvu«, zato pričakujemo, da bo tudi naš list v prihodnosti več poročal o razvoju ljudske tehnike, ki mora pred vsem prodreti na vas in med delavce.

V Kopru bo ustanovljen aeroklub

Okrožni odbor ljudske tehnike bo ustanovil v prihodnjih dneh aeroklub. Zato pozivamo predvsem mladino, da se pravočasno vpiše. Vpišuje se vsak dan od 10. do 12. Delovanje bo raznovrstno. Člani bodo lahko izdelovali letalske in jadralne modele, tudi na motorni pogon. Lahko pa se bodo vadili tudi na pravih letalih.

Zadnja dela na cesti Smarje - Nova vas

Vredno in potrebno je, da si te in take besede zapomnimo in jih tudi temeljito ovažujemo. Ne smemo si namreč domišljati, da smo učitelji samo mi, ampak moramo dosledno upoštevati resnico, da je večkrat prav tako dober učitelj tudi ljudstvo. Pa prestopimo k stvari in pretresimo naslovne besede, ki so jih nekateri tovariši slišali na terenu.

Med našo prvo nalogo uvrščamo pouk ljudstvu, pouk v preprosti in dotičnem okolju primerni besedi, povezani s stoterimi domačimi medsebojno prepletenimi problemi, s katerimi se naš človek ukvarja, a jih največkrat ne razume in si jih zato razlaga po svoje, to je napačno. Ne smemo misliti, da je naš človek mrtev in ga svet in življenje na njem ne zanima. On modruje, se ukvarja s politiko, rešuje gospodarske in druge zadeve, seve-

da vse v ozkem obsegu. Razumljivo, da ga zanima v prvi vrsti to, kar ga žuli stoletja, oziroma kar ima praktično gospodarsko vrednost. Prav zato je nujno potrebno, da je tukaj čim bolj »doma«. Njegovo življenje so trda dejstva, je žaljavo delo, ki mu je skozi stoletja nalagalo samo dolžnosti, da si ni mogel, niti smel in se niti ni znal ukvarjati z vprašanji, ki po mnenju njegovih takratnih gospodarjev niso bila zanj. Tako se je stiskal in končno zagrnjen stisnil vase ter mrzil vse okrog sebe. Ker vsakdo, ki je prišel med njega, mu ni prinašal, ampak odnašal. Ta bojazen je še živa, čeprav jo je naša nova stvarnost že precej odstra-

nila. Z iskrenim stikom ga moramo prepričevati, da mu mi nismo, ne moremo in ne smemo jemati, ampak kot član naše skupnosti samo pomagati. Reševanje njegovega gospodarskega uprašanja od politične in tudi strokovne strani — to je trenutna zadeva, ki stoji pri njemu v ospredju. Na stotine je v njegovem življenju primerov, s katerimi mu moramo prikazati gnilobo prejšnjega kapitalističnega in nujnost ter zato upravičenost novega socialističnega družbenega reda. Nesmiselno in smešno je ponavljanje gesel in fraz, ki so našemu človeku tuje in mu ne gredo v glavo. Ne vajuju mu svobode, neodvisnosti, bratstva, socializma itd., dokler ni-

ma o tem jasnih pojmov, oziroma dokler mu niso znani pogoji, kako se to ustvarja. Mar ni značilno, če me naš poštenjak vpraša, da naj mu objasnim, zakaj se vedno poslužujemo »pozdruva«? Smrt fašizmu — svoboda narodom! In vendar ga stalno ponavljamo. Če bi ljudstvo poznalo njegovo bogato in plemenito težnjo in razumelo njegovo vsebino, bi ob izgovoru teh besed obnovilo borbena prisega. To je samo en primer v podkrepitev prejšnje trditve o neštetihi prilikah za pouk in vzgojo naših ljudi. Res ni treba, da smo, ko želimo ljudstvu kaj povedati, v zadregi. Zadrega in zmešnjava, ki jih zna ljudstvo imenitno opaziti, se nas loti samo

takrat, ko govorimo sebi in ne njemu, zase in ne njemu ter zato, da nekaj povemo, oziroma, na birokratski način zadostimo odrejeni nam nalogi. Z drugo besedo povedano: ko se nismo zato vestno pripravili. Le priznajmo odkrito in jasno, da zna ljudstvo prav dobro ločiti, kdaj je aktivist, ki se je pripeljal k njemu, vozilo zasluzi in kdaj ne. Njegova razodnost je večja kot kaže videz. Pa tudi če bi to ne bilo — naša dolžnost ostane vedno ista: z besedo in še bolj z dejanji vestno služiti delovnemu ljudstvu.

S tem je tudi posredno povedano, da je naša naloga, da probleme, s katerimi se bavimo in rešujemo, vzajemno s ljudstvom, čim globlje poznamo. Tako jih bomo znali razložiti ljudstvu s preprosto besedo in ono se ne bo tožilo, da tovarišev večkrat ne razume.

Tovarišev večkrat ne razumem

IZ SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

ZA ZDRAVJE DELOVNEGA LJUDSTVA

NOVE ZDRAVSTVENE USTANOVE PO SLOVENIJI

V predvojni Jugoslaviji je bilo za zdravje državljanov slabo prekrbljeno. Bolnišnic in drugih zdravstvenih ustanov je bilo malo, bile so slabo urejene in oskrbovane. Pogostokrat so bolniki morali ležati po dva v eni postelji, na tleh, ter na nosilih po hodnikih. Za premožne bolnike pa so bili na razpolago lepo opremljeni privatni sanatoriji. Posledica težkih razmer, gladi in brezposelnosti je bila tudi jetika, ki je širila smrt zlasti med delavstvom.

Med fašistično okupacijo so bile mnoge bolnišnice in zdravstvene ustanove porušene in oropane. Vojna leta in trpljenje v fašističnih taboriščih je še poslabšala zdravstvene prilike.

Ze prva leta po osvoboditvi pa se je mreža zdravstvenih ustanov povečala bolj kakor prej celi dve desetletji v predvojni Jugoslaviji.

Nove bolnišnice

Aprila 1. 1948 je bila odprta na Jesenicah nova bolnišnica, ki je ena izmed najmodernejših v Srednji Evropi. V Sežani bo letos dograjen in opremljen velika bolnišnica za tuberkulozno bolne, ki bo lahko sprejela 167 bolnikov. V St. Petru pri Gorici dokončujejo bolnišnico za zdravljenje kostne tuberkuloze, ki bo imela 160 postelj. Velike lepe ambulante so v gradnji v Komnu, Bovecu, Kobaridu, Skofji Loki, Jesenicah in Zagorju. Bolnišnica v Celju bo povečana za 70 m dolgi moderni operacijski trakt. Zdravilišče za tuberkulozne v Topolšici pa bo dobilo nov, lep paviljon, kjer bo prostora za 52 postelj. Še letos bo dokončana tudi bolnišnica za tuberkulozne v Novem mestu pri gradu Kamen.

V bolnišnicah se je zboljšala prehrana in že dosega dnevno vsednost 3200 do 4800 kalorij. Z novimi in povečanimi prejšnjimi zdravilišči za tuberkulozne je doseženo, da je zelo padlo število obolelih za to zavratno boleznijo. Leta 1945 je imela Slovenija v bolnišnicah in zdraviliščih samo 450 postelj za tuberkulozne. Konec letošnjega leta pa se bo število postelj za tuberkulozne povečalo na 1442 postelj. Tuberkulozo zdravijo zdravniki specialisti po najmodernejših metodah ter so pri zdravljenju dosegli odlične uspehe.

Moderna otroška klinika

Vzporedno z ustanavljanjem zaščitnih otroških ustanov, z organizacijo široke mreže posvetovalnic za matere in otroških ambulant je bila v Ljubljani ustanovljena tudi centralna otroška klinika.

Doslej so popolnoma urejena in opremljena tri poslopja: v prvem je 9 moderno opremljenih sob za bolne dojenčke. Poleg teh je v tem poslopiju mlečna kuhinja, čajne kuhinje, laboratorij, roentgen, obsevalnica, operacijska soba, knjižnica, dojlilnica in internat za matere.

V sosednjem poslopiju je moderno urejen ambulatorij za zunanje bolnike, ki sprejme dnevno 60 do 70 otrok. Ambulatorij ima svoj roentgen, prevezovalnico, laboratorij, ločeni čakalnici za nalezljive in nalezljive bolezni in sanitarne prostore ter moderen internat za uslužbenke. V tretjem poslopiju so bolniške sobe za 70 predšolskih in šolskih otrok. Poleg čajnih kuhinj in kopalnic ima vsako nadstropje dnevno sobo s knjižnico, igračami in radio aparat. Težko bolni otroci pa imajo zvočnike pod blazinami.

V bližnji bodočnosti bo otroški kliniki priključen še kirurški oddelek, infektivni oddelek, defektološki ambulatorij in dom za male rekonvalescente.

Slovenija bo dobila dečji centralni dom

ki bo izmed najmodernejših v Srednji Evropi. Dečji dom, k se

gradi v Ljubljani na Vrazovem trgu, bo imel tri dvonadstropne trakte. Stavba je v surovem stanju že gotova. V tem dečjem domu bo prostora za 150 otrok do 3 let, 50 mater z dojenčki in 50 nosečnic.

V prvem letu so pri gradnji tega doma mnogo pomagali prostovoljni delavci, predvsem žene. Pepca Skerlova je delala na tem stavbišču 1051 ur, Ana Francotova 826 ur itd. Skupno je pomagalo pri gradnji dečjega doma 13.181 prostovoljnih delavcev, ki so delali 63.931 ur v vrednosti 1.025.404 dinarjev.

Velika pomoč ameriških Slovencev

Napredni Slovenci v Ameriki so po osvoboditvi mnogo storili za zdravje svojih rojakov v domovini. Poleg pošilk z zdravili so ameriški Slovenci preko SANS-a poslali tudi mnogo najmodernejših opreme za nove bolnišnice v domovini. Tako je bila s SANS-ovimi pošilkami moderno opremljena ortopedska klinika v Ljubljani, poleg nje je pa največ ameriških daril prejela nova otroška klinika, ki so ji napredni slovenski rojaki v Ameriki poslali kompletno strojno pralnico, več roentgenskih aparatov, parno kuhinjo, nujno potreben avtomobil za prevoz bolnih otrok ter mnogo instalcijskega in sanitetnega materiala.

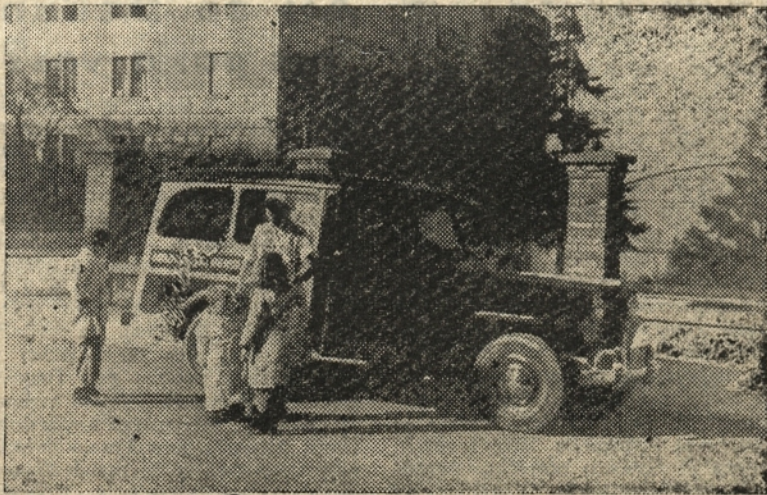
Nagel padec nalezljivih bolezni

V Sloveniji deluje danes 230 poliklinik in ambulant. Leta 1947. je bilo v teh ustanovah nad 2.300.000 zdravniških pregledov, leta 1949 pa že nad 3 milijone. Zdravniki in

zdravstveno osebje so pri tem opravili ogromno dela. Posledica stalne čuječnosti nad zdravjem državljanov je nagel padec nalezljivih bolezni. Medtem ko je pred vojno v Sloveniji letno po 6000 do 7000 ljudi bolehalo na griži, legarju, škrlatinki in davici, se je danes to število šestkrat zmanjšalo. Po osvoboditvi je bilo v Prekmurju 7760 ljudi bolnih na trahomu, izmed katerih pa je doslej že 5000 ozdravljenih. Z brezplačnim zdravljenjem in z zatiranjem drugih nalezljivih bolezni je bilo doseženo, da Slovenija nima več bolnikov obolelih na kroničnih nalezljivih boleznih.

Umrljivost novorojenčkov je padla na polovico

Velika skrb je posvečena tudi bodočim materam in novorojenčkom. Poleg številnih posvetovalnic za matere, dveh domov za bodoče matere itd. so bile po osvoboditvi moderno preurejene tudi porodnišnice in se je zelo povečala kapaciteta postelj v njih. Tako je danes vsem ženam omogočeno, da rode v bolnišnici pod skrbnim zdravniškim nadzorstvom, zaradi česar se je umrljivost porodic in novorojenčkov zelo zmanjšala. Tako je n. pr. umrlo v letih 1920 do 1937 v Sloveniji izmed tisoč 7 porodic, danes pa je umrljivost padla pod 1 smrtni primer na tisoč porodic. Prav tako je umrljivost novorojenčkov v primeru z umrljivostjo pred vojno zmanjšala za polovico. Obenem se je zmanjšalo tudi število mrtevorojenih otrok. Izmed 19.000 rojstev po osvoboditvi, ni bilo niti enega smrtnega primera zaradi porodnega prisada (sepe).

Rešilni avto — darilo ameriških Slovencev

Razvoj reškega pristanišča

Pred drugo svetovno vojno je bilo mesto Reka odrezano od svojega gospodarskega zaledja in je zato podleglo konkurenci italijanskih pristanišč. Sedaj je to mesto postalo eno najvažnejših središč (gospodarskih) nove Jugoslavije. Reško pristanišče, ki je bilo med vojno popolnoma razdejano, je sedaj že v celoti obnovljeno.

Leta 1948 je promet blaga dosegel že milijon 659 tisoč 361 ton, v prvih devetih mesecih preteklega leta pa že nad milijon 600.000 ton.

Nova usmeritev jugoslovanske zunanje trgovine in sklenitev novih trgovinskih sporazumov v vrsto prekomorskih držav postavlja pred reško pristanišče nalogo, da omogoči še večji trgovinski promet z inozemstvom. Jugoslovanska trgovinska mornarica se vedno bolj usposablja v linijski plovbi. Tako so vzpostavljene nove plovne linije s severno Evropo, severno Afriko, vzhodno sredozemlje in z obema

Amerikama. Vse te linije se stekajo v reškem pristanišču, v katerem pristajajo poleg še parniki 12 rednih prog inozemskih ladijskih družb.

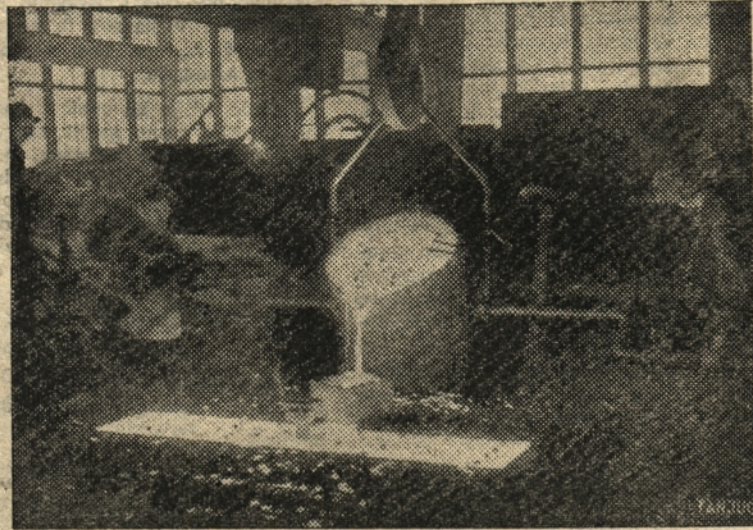
Kakor znano je reško pristanišče opremljeno z modernimi napravami, ki omogočajo naglo pretovarjanje velikih količin blaga.

Nad 324 km novih asfaltiranih cest

Jugoslovanski petletni načrt predvideva skupno 278 milijard 300 milijonov dinarjev za investicije. V dveh letih 1947 in 1948 je bilo investiranih 142 milijard 57 milijonov, kar predstavlja 51,7 odstotkov celotne vsote. Investicije v letu 1950 znašajo 87 milijard 356 milijonov dinarjev in zagotavljajo izvedbo letnega gospodarskega načrta, kakor tudi vsega petletnega na-

črta v naslednjih sektorjih; za petrolej, premog, nečelezno metalurgijo in koksa. V nekaterih od teh sektorjev bodo načrt celo presegle. Na področju javnih del je treba

omeniti, da so do danes zgradili 324 km novih modernih asfaltiranih cest, 357 km navadnih cest, popravili in modernizirali pa so jih skupno 4062 km.

Jesenška železarna

Nismo več daleč od našega cilja

V Jugoslaviji gradimo socializem in ga bomo tudi zgradili, pa čeprav nam z vseh koncev mečejo polena pod noge in nam prerokujejo, da tega ne bomo zmogli. Zgradili smo že neštete nove tovarne, ki delajo danes že z visoko zmogljivostjo. Odrekli smo nova nahajališča rud, začeli črpati bogate zaklade nafte in se osamosvojili tudi še v marsikateri drugi stvari. Napisal vam bom samo nekaj števil, iz katerih boste jasno videli, kam gredo vaši bratje v svobodni domovini, v socializmu, in da njihov končni cilj ni več tako daleč.

Fremoga smo leta 1939. nakopali v Jugoslaviji 6 milijonov 68 tisoč ton ali samo 36,8 nasproti našemu planu na koncu petletke. Lani pa so naši rudarji dali svoji domovini 12.121.000 ton. To je več kakor enkrat toliko kot smo nakopali pred vojno. Surove nafte smo načrpali leta 1939. samo tisoč ton, čeprav imamo bogate zaklade tega črnega zlata. Lani pa so naši belji rudarji načrpali 62.608 ton. Leta 1951 pa se bo ta številka pomnožila skoraj za desetkrat toliko. Letos bo odstotek vrtnanja zelo narasel, ker smo sami začeli izdelovati vrtnalne naprave, ki nam jih informbirojevske države nočejo več pošiljati, mislijo, da bodo s tem zavrli naš plan. Toda zelo, zelo so se zmotili. Tudi proizvodnja bencina se je zelo povečala. Pred vojno, leta 1939, pa so ga izdelali samo 5000 ton. Tudi naši kovinarji častno izpolnjujejo svoje naloge. Surovega železa smo izdelali leta 1939. 101.000 ton, lani pa že 190.590 ton, toda to je šele 34,7 nasproti letu 1951., ko mora biti naš petletni plan izpolnjen.

Jekla smo lani izdelali 399.138 ton, toda to je samo polovico, kolikor ga bomo izdelali 1951. Surovega bakra smo pred vojno proizvajali samo 30.000 ton, lani pa že 34.384 ton. Surovega cinka smo leta 1939 proizvajali 4918 ton, lani pa

V Jugoslaviji so dosegli svetovni rekord v spuščanju s padali

V Jugoslaviji so dosegli nov svetovni rekord v spuščanju s padali. Zagorka Stikanovič, študentka trgovske akademije in članica letalskega kluba v Novem Sadu, se je 25 krat spustila padalom v samih 2 urah in 30 minutah. Ona je edina ženska na svetu, ki se je v tako kratkem času tolikokrat spustila s padalom. Pred štirimi dnevi pa so Jugoslavlani postavili nov svetovni rekord v te ipanogi za moške. Direktor letalskega kluba v Beogradu, Stanič, se je namreč spustil 50 krat s padalom v 14 urah in dveh minutah in 51 sekundah.

koraj še enkrat toliko. Parnih lokomotiv pred vojno sploh nismo izdelovali, lani pa smo jih izdelali 70. Toda to je šele ena četrtnina predvidenih za leto 1951. Tudi kamionov pred vojno nismo izdelovali, lani pa smo jih izdelali iz lastnega materiala že 540, toda leta 1951. jih bomo izdelali še desetkrat toliko. Tudi koles nismo pred vojno izdelovali. Leta 1949, pa so jih v naših novih tovarnah izdelali že 13.300. Tako bi lahko naštel še nešteto in nešteto novih proizvodov, ki jih pred vojno nismo izdelovali, danes jih pa že serijsko izdelujejo v naših novih tovarnah.

Skrb za našega delavca se je povečala. Naše tovarne izdelujejo tudi številne proizvode za široko potrošnjo. V letu 1939, so v Jugoslaviji izdelali samo 10.494 garnitur pohištva, lani pa so jih izdelali 43.429 garnitur. Letos pa smo dogradili več novih tovarn za pohištvo. Leta 1939, smo izdelali 116 milijonov kvad, m bombažne tkanine, lani pa že 169.565.000 kvad. metrov, volnene tkanine pa 27 milijonov 941.000 kvad, m nasproti 13.300 kvad, m v letu 1939.

Kratke vesti...

Split: Motorna ladja »Sinja«, ki je bila med vojno potopljena v mesinskem zalivu in so jo sedaj popravili v ladjedelnicah v Splitu, je napravila svojo prvo poizkusno plovbo na progi Split-Makarska. Ladja lahko prevaža 600 potnikov in bo plula na progi Reka-Kotor.

Beograd: Na temelju novega sporazuma o izplačilih med Nemčijo in Jugoslavijo bodo lahko sklepali pogodbe za izplačila v zapadnih markah ali pa dinarjih. Zamenjavali bodo 100 din za 839 zapadnih mark.

Beograd: Vlada FLRJ je izdala odlok, po katerem se bodo v bodoče določale količine masloč in živine za obvezno oddajo oblasti, ampak jih bodo oddajali proizvajalci sami z upoštevanjem svojih možnosti in svojih domačih potreb.

Beograd: Prihodnje poletje bodo prišli v Jugoslavijo številni otroci jugoslovanskih izseljencev, ki bodo gostje Ljudske mladine Jugoslavije. Prišli bodo na počitnice v Jugoslavijo tudi 3000 koroških in tržaških otrok.

Beograd: Beograjsko sodišče je obrodilo na smrt bivšega poročnika predvojne žandarmerije Nikola Arelića, ki je bil sokriv umora sekretarja takratnega centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije in kandidata za izvršilni odbor Kominterne, Djura Djakovića in sekretarja takratne Rdeče pomoči v Jugoslaviji, Nikola Mečino- vića, ki sta bila ubita 25. aprila 1929.

SEDEM DNI PO SVETU

Razočarani italijanski emigranti se vračajo iz Argentine

Medtem, ko De Gasperi smatra emigracijo za najboljšo rešitev notranje gospodarske krize, se razočarani italijanski emigranti iz Argentine, med katerimi je mnogo ljudi tudi iz naših krajev, vedno bolj množično vračajo iz »objubljenih dežel«.

Pred časom smo objavili vest o povratku posameznih skupin, danes pa je položaj teh obupanih ljudi mnogo resnejši. V preteklih dneh se je izkrcalo v Genovi 800 povratnikov, naslednji transport bo prispel te dni z ladjo »Conte Grande«, drugi so pa tudi že na potu s prekonteantko »Corietes«. V Buenos Airesu pa čaka na odhod 4.000 ljudi, od katerih jih je le mali del lahko plačal o vožnjo.

Da bi se delno spoznali s težkimi življenjskimi pogoji, ki vladajo v Argentini, nam zadostujejo sledeči podatki: Srečen je, kdor dobi človeško prenočišče za 10 pesov dnevno, dva obroka staneta od 15 do 20 pesov dnevno, plača navadnega delavca pa znaša 15 do 18 pesov. Jasnó je, da italijanskim emigrantom ne preostaja drugo kakor izbira med prenočiščem in hrano. Pri tem je treba upoštevati, da je za navadnega delavca zaposlitev največji problem.

Možnost zaposlitev se nudi edino le specializiranim delavcem in nižjim tehnikom, katerih pa prihaja v Argentino vse primanjstvo vseh delov sveta in prednost imajo le tisti, ki se lahko ponašajo s svojo fašistično preteklostjo. Ko so se obrnili obupani emigranti brez dela in brez sredstev na italijanski konzulat prosió za povratek v domovino, jih je brutalno razgna-

Včeraj dober komunist, danes pa trockist, agent...

Pretekle dni je bil izključen iz partije podpredsednik Komunistične partije Vzhodne Nemčije in odposlanec zveznega parlamenta Kurt Mueller, češ, da je bil v zvezi s tako imenovanimi trockističnimi elementi in da je agent angloameriškega imperializma. Nato pa je bil aretiran v sovjetski coni Berlina. Frisillti so ga, da se je odpovedal svojemu mandatu v parlamentu.

Minister policije Vzhodne Nemčije trdi, da Mueller ni imel samo zveze z neko tujo državo, marveč da je kriv številnih drugih zločinov.

Kakor je znano, imajo Kurta Muellerja, starega člana partije za enega izmed najnevarnejših partijcev zaradi svoje neoporočene preteklosti in uživa veliko simpatijo med vsemi člani partije, vsi nemški politični krogi pa ga imajo za pošteno politično osebnost.

Vihar okoli Trsta se ni samo polegel, ampak se je v zadnjem času še bolj razbesnel. Hladnokrvno in dostojanstveno zadržanje Jugoslavije ter jasne in odločne besede maršala Tita, da so na podlagi pogojev, kakor si jih zamišlja italijanska vlada neposredna pogajanja med Jugoslavijo in Italijo nemogoča, spravljajo Italijo in njene državnike v vedno bolj mučen položaj. Glavno torišče razpravila o usodi Tržaškega ozemlja, ki pa se vedno bolj spreminja v protijugoslovansko gonjo, je sedaj v italijanskem parlamentu. Zunanji minister grof Sforza, dobro znan že izra papske pogodbe, nam ponuja trgovinski sporazum in druge sporazume kot odškodnino za Svobodno tržaško ozemlje, kakor da bi Jugoslavija trgovala z ozemljem; »častiljiv« in iz prve svetovne vojne preostali gromovnik senator Orlando zahteva, naj Italija, če bo potrebno, obrne tudi hrbet svojim dosedanjim zaveznikom in istopi-

la Peronova policija. Tako si murajo samj pomazati: prodati predmete, ki so jih še imeli.

Fo izjavah menih Buffalinija, katerega je poslal Vatikan v Ameriko v svrhu proučevanja razmer med italijanskimi priseljenci, se Italijani, ki si želijo povratka, zbirajo na nekem trgu v Buenos Airesu, kamor pošiljajo razne pomor-

KPJ bo izšla zmagovito iz svoje pravilne in pravične borbe

Felix Montiel, bivši član Centralnega komiteja Komunistične partije Španske in odgovorni urednik partijskega glasila »Mundo Obrero« je poslal bivšim jugoslovanskim borcem v španski državljanski vojni odprto pismo, v katerem izjavlja, da se strinja z linijo Komunistične partije Jugoslavije. Obsoja sedanjo protijugoslovansko kampanjo, ki jo vodi Kominform in izraža prepričanje, da bo ob »koncu izšla zmagovita iz svoje pravične borbe Jugoslovanska komunistična partija.«

Felix Montiel je znana osebnost španskega revolucionarnega gibanja. Med državljansko vojno je bil politični komisar v Madridu. Do objave resolucije Kominforma je bil član Centralnega komiteta komunistične partije in odgovorni urednik partijskega glasila. Po objavi resolucije pa je izjavil oz. izrazil svoja nesoglasja s Kominformističnimi metodami in je nato podal ostavko iz vodstva partije.

»Sem popolnoma prepričan,« je dodal Montiel, »da Jugoslavija ne

ske agencije svoje kamione in posredovalce, ki se s to obupano množico dogovorijo za vožnjo kar na masovni bazi. Tako pade cena vožnje na 20 do 30 tisoč lir. Prevažajo jih potem z ladjo, kjer ležijo drug vrh drugega. Med potovanjem jim zmanjka voda in celo hrana, čistoča je na zelo nizki stopnji. Nuna-jo pa pravice, da bi se pritoževali. To je špekulacija, toda brez tega bi morali še nadalje gladovati in prenočevati pod mostovi in pod milim nebom tam, kamor jih je njihova vlada poslala in nanje pozabila.

bo klonila pred kominformističnim pritiskom, ker jugoslovanske narode vodijo osebe čvrstih živcev, in se zavedajo, da se borijo za pravično stvar.«

Fašisti nemoteno napadajo DFS

V noči od petka na soboto so neznanci zopet in torej že tretjič napadli sedež Demokratične fronte Slovencev v Sv. Petru Slovenov v Beneški Sloveniji. Po pregledu v jutranjih urah ni bilo moči opaziti, da bi bili napadatelji kaj odnesli iz urada. Verjetno jih je pri njihovem »tako poštenem in kulturnem delu« zmotil kakšen zapoznel pasant, da so morali predčasno izginiti. Član Demokratične fronte Slovencev so takoj zjutraj javili vso zadevo krajevnim orožnikom, ki sedaj stvar »preiskujejo« na njem lasten način. Krivci bodo prav gotovo tudi tokrat ostali »neznani«, kakor je že običaj, kadar gre za napade na slovenske ljudi in ustanove.

TUDI DANSKO LJUDSTVO dobiva „pomoč“ iz Amerike

V Aankus je prispela prva ladja z orožjem, ki je namenjeno Danskim v okviru Atlantskega pakta. Frebivaštvo je protestiralo proti raztovarjanju orožja in je demonstriralo za mir proti vsem pipravljalcem nove vojne. Do večjih incidentov ni prišlo.

Maršal Tito o prometu med obema conama STO

V intervjuju, ki ga je dovolil italijanskemu radiju je maršal Tito med drugim izjavil: »Ukrepi, ki so jih pred kratkim podvezle jugoslovanske oblasti glede prometa med obema conama Svobodnega tržaškega ozemlja, niso noben razlog, ki bi dal misliti na priključitev cone B k Jugoslaviji. Odpreti moramo meje med jugoslovansko cono B in Jugoslavijo, je dodal maršal Tito, zato, da damo čimvečjo možnost za gospodarski razvoj te cone.«

Protidemokratični ukrepi v Venezueli

Dekret, s katerim so vojaške oblasti postavile izven zakona komunistično partijo Venezuele, ni še zaenkrat zadel revolucionarne stranke, ki je tudi komunistična, a se ni podredila Kominformu. Vendar pa vladne edince stražijo

KRATKE VESTI

PARIZ: Poročilo Glavnega štaba Kitajske ljudske armade navaja, da so ljudske edince uničile od 1. do 30. aprila 30.000 nacističnih vojakov in oficirjev v bitkah za osvoboditev Hainana.

SAIGON: Radio Viet Nanh javlja, da se bo 19. maja, dan Ho Ci Minhove 60 letnice, začela splošna protiofenziva.

LUCCA: V Luchi je sodišče obsojilo na različne kazni od 11 mesecev do 28 let zapora 117 oseb iz Abbadia Salvatore, Obtožili so jih, da so bili soudeleženi pri spopadih, do katerih je prišlo pri atentatu na Palmira Togliatti-ja.

NEAPELJ: V neapeljskih ulicah so številne skupine demonstrantov vzklikale za mir in protestirale proti pošiljki vojnega materiala, ki ga je pripeljala v Neapelj ladja »Andrea Costa«. Intervenirale so močne policijske sile, ki so napadle in razgale demonstrante. Policija je aretirala več demonstrantov.

New York: Zadnje ljudsko štetje je pokazalo, da štejejo ZDA 151 milijonov in pol prebivalcev. To

zgradbe in nadzorujejo tisk te stranke. Voditelji komunistične partije, ki so že nekoliko predvidevali ta reakcionarni vladni ukrep vojaške klike, ki jo vodi polkovnik Karlos Delgado Chabaud, so podvzeli vse potrebne ukrepe, da so začeli ilegalno delo.

Nočemo postati Rusi

Šest nameščencev glavnega poljskega konzulata v Frankfurtu na Majni, med katerimi je tudi ena ženska, je zaprosilo ameriške oblasti za zaščito in pravico bivanja v zapadni Nemčiji. Najstarejši nameščenec je izjavil: »Jaz sem Poljak in nočem postati Rus. Strinjam se s tem, da Poljska sodeluje s Sovjetsko zvezo, toda ne morem soglašati s tem, da bi se moja država morala popolnoma podrediti Sovjetski zvezi.«

Koliko Židov je raztreseno po raznih deželah sveta

Po uradnem poročilu kvedske izraelitske misije znaša skupno število živečih židov v Evropi 400.000 oseb, med tem ko jih je bilo leta 1933., ko je prišel Hitler na oblast, 7 milijonov. V Združenih državah Amerike prebiva danes okoli 6 milijonov židov, v severni Afriki 600 tisoč, v novi državi Izraela pa en milijon. Okoli 25.000 romunskih židov pa je zaprosilo romunsko vlado, da jim bi dovolili espatriacijo v Palestino.

pomeni, da je naraslo za približno 20 milijonov v primeru z letom 1940.

TOKIO: Velikanski požar je skoraj popolnoma uničil mesto Uematsu v centralni Japoniji. Uničenih je na tisoče hiš.

WINNIPEG: Ker vode Rdeče reke še vedno naraščajo, je mesto Winnipeg zapustilo že nad 60.000 prebivalcev. Zaradi te katastrofalne poplave, ki je ena izmed največjih in najhujših, kar jih pozna zgodovina Kanade, bo zapustilo glavno mesto pokrajine Manitoba nad 100.000 prebivalcev.

MIAMI: Nad 500 mehaničarjev in obojla letalske združbe »Pan American Airways« je na ukaz sindikata prenehajo z delom. V slučaju, da bi se pogajanja razbila, se bo stavka razširila in zajela 4800 članov te letalske družbe.

TOKIO: Potopila se je 300 milj od пристanišča Yokohame norveška ladja »Talizman«, zaradi požara, ki je nastal na njen. Posadko in potnike so rešile edince ameriške mornarice in edince japonske pomorske varnostne službe.

Ključ miru na Balkanu

iz Atlantske zveze; inforburojevski poslanec Giancarlo Pajeta vidi v imenovanju guvernerja in odhodu vseh okupacijskih čet najlažjo rešitev za končno priključitev Svobodnega tržaškega ozemlja k Italiji. Predsednik italijanske vlade De Gasperi, da je treba iskati v Jugoslaviji modus vivendi, vsi pa se seveda krčevito oprijemljejo edine rešilne bilke — znane tristranske izjave vlad Velike Britanije, Združenih držav Amerike in Francije z dne 20. aprila 1948., da je treba Trst vrniti Italiji, čeprav vedo, da je bila ta izjava samo pesek v oči volivcev, ki naj bi takrat glasovali za De Gasperija.

Vlada FLRJ pričakuje, da se tudi italijanska vlada zaveda ogromnih koristi, ki bi jih imeli obe državi

od dobrih odnosov in tesnejšega sodelovanja. Seveda pa jugoslovanska vlada ne more privoliti vtako postavljeni vprašanji, kakor je to storil italijanski zunanji minister grof Sforza, ko je imenoval samo angloameriško in jugoslovansko cono Svobodnega tržaškega ozemlja, ki jih kratkoma o brezpogojno reklamira za Italijo, kakor da bi bila Italija zmagovalka v vojni, Jugoslavija pa premagana država.

Odločitev pariške mirovne konference o Svobodnem tržaškem ozemlju je bila za FLRJ sprejemljiva samo kot faktor miru, nikakor pa kot pravična rešitev tržaškega vprašanja. Kar se je do sedaj pokazalo, da odločitev pariške mirovne konference ni izvedljiva in da so se ponesrečili vsi poskusi za

imenovanje guvernerja, je treba vsekakor iskati druge rešitve, ki naj bi omogočila, da se tržaški problem že enkrat odstavi iz dnevnega reda in končno omogoči upostavitve tesnejših sosedstvenih odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Neposredna pogajanja med obema državama bi bila edino pravilna pot, seveda pa bi morali v Italiji že vnaprej opustiti vse iredentistične in ekspanzionistične težnje, ki so prav za prav poglavitna ovira za sporazum med obema državama. Kakor je bila tristranska izjava vlad Velike Britanije, Združenih držav Amerike in Francije o Trstu navadno voljno slepilo, ki naj bi okrepilo v volivni borbi položaj krščansko-demokratske stranke, prav tako tudi sovjetska nota zahodnim

velesilam o svobodnem tržaškem ozemlju samo ceneno steglo, ki naj bi nudilo pomoč inforburojevski politiki KP Italije, njen poglavitni namen pa je, za vsako ceno preprečiti neposredna gibanja med Italijo in Jugoslavijo, kakor tudi konsolidacijo položaja ob Jadranu. Združena italijanska imperialistična reakcija hoče skupno z inforburojevskim vodstvom KP Italije in njeno podružnico v Trstu zapustiti šovinistično, iredentistično in protijudsko gonjo laži in obkrovanje proti jugoslovanski ceri. Sovjetska nota o Svobodnem tržaškem ozemlju je samo še nov pokušaj, da se izkoristi mednarodni položaj za gonjo proti naši državi in oviranje njenega mirnega razvoja. Čeprav bi doživela enak poraz, kakor vse dosedanje inforburojevske akcije proti Jugoslaviji, Trsto ni bilo, da v Italiji že enkrat opazimo hinavsko špekulacijo s položajem, kaiti s tem ne bodo prav nič česar dosegli.

ZA VSAKOGAR NEKAJ

Brigadir Branko

Branko je bil iz uradniške družine. Za časa stare Jugoslavije je živel v blagostanju. Njegov oče, bančni uradnik, je imel dobro službo in je dosti zaslužil. Ko se je val Branko II. razred gimnazije. V končala vojna in so fašistične zveri zapustile našo zemljo, je obiskoval šoli je bil vedno med najboljšimi, učenje mu ni delalo nikakih preglavic. Starši so bili zadovoljni z njim. Branko pa je živel in delal kot prej. Zjutraj v šolo, kosilo, popoldanski izprehod, zvečer nekoliko učenja, katerikoli v kino, nato pa spat; v nedeljo in ob praznikih pa k maši in tako je potekalo njegovo življenje.

Prvo in drugo leto svobode je minilo. Dežela je bila v polnem cvetju pomladi in tudi ljudstvo je bilo v velikem gradbenem poletu. Gradilo je nove hiše, popravljalo porušena mesta, vasi in ceste, gradilo nove tovarne. Tudi mladina se je obvezala, da bo pomagala obnoviti porušeno in opustošeno domovino. Branko je bil sicer dober v šoli, za drugo pa se ni zanimal in ko se je vpisal v mladinsko organizacijo, ni storil to iz veselja in prepričanja, temveč le tako »formalno«. Bližal se je konec pouka in vsi dijaki, Brankovi sošolci, so se z veseljem razgovarjali v katero brigado bodo šli. Oni, ki so že bili v brigadi, so s ponosom pripovedovali tovarišem, kako so delali in kakšno je bilo tamkaj življenje. Le Branko se ni udeleževal teh pogovorov. Ko je govor nanesel na brigado, se je Branko vedno odstranil iz družbe.

Prišel je zaključek pouka. To je bilo za nekatere bolj a za nekatere manj razveseljivo. Branko je bil peti najboljši v razredu. Razrednik ga je zato pohvalil in mu dal za nagrado lepo knjigo, dar ravnateljstva. Nato ga je vprašal, kam misli iti in kako preživeti počitnice. Branko pa mu ni dal določenega odgovora, temveč se je le izmikal, češ da še sam ne ve, kam da bo šel.

Minilo je štirinajst dni. Vsi sošolci iz razreda, v katerem je bil Branko, so zbrani na avtostradi v delovni brigadi. Pravkar stoje v gruč in se pomenjujejo o Branku. Nihče ne ve, kaj je vzrok temu, da se jim ne pridruži, ko so vendar vsi tako enodušni v drugih zadevah. Pustili so kmalu brezplodno uganjanje in se podali na delo.

Zvečer, ko so se vsi utrujeni, a vendar zadovoljni vrnili z dela, jim je dejal komandant: »Tovariši, dobili smo novega člana naše brigade! In kdo se je prikazal pred nami? Prav on in nihče drug. Mladinci so kmalu premagali presenečenje in ga obstopili ter vsi radovedni silili vanj z vprašanji, kaj ga je napotilo, da se jim je pridružil.

(Nadaljevanje)

Kako zelo je bil za stališče Moskve do naše borbe merodajen strah, da bi se zaradi nas ne zamerili Angležem in Amerikancem, pa tudi zavezniški emigrantski jugoslovanski vladi v Londonu, dokazuje tale brzojavka, ki je prispela iz Moskve v začetku marca 1942:

Poraz fašističnih banditov in osvoboditev izpod okupatorja je zdaj glavna naloga, ki ima prednost pred vsemi drugimi nalogami. Upoštevajte, da je Sovjetska zveza v pogodbenih odnosih z jugoslovanskim kraljem in vlado in da bi naša protijima povzročila nove težave v skupnih vojnih naporih in odnosih med Sovjetsko zvezo na eni ter Anglijo in Ameriko na drugi strani. Vprašanja vaše borbe ne presojajte samo s svojega nacionalnega stališča, marveč tudi z internacionalnega stališča angleško-sovjetske ameriške koalicije. Ko v narodnoosvobodilni borbi vsestransko utrjujete svoje pozicije, pokažite hkrati več politične elastičnosti in

On pa je zamahnil, češ, naj ne silijo vanj in jim dejal: »Premagalo me je. Videl sem male pionirke, starce, žene. Kako se trudijo in delajo, videl sem tisto, česar do sedaj sem niti sam še ne zavedam, kako je to prišlo. Tovariši, prosim vas, oprostite mi. Prišel sem, da bom tu delal z vami in vam obljubljam, da bom storil vse, kar je v mojih močeh, da nadoknadim zamujeno. Ob-ljubljam vam, da bom najboljši da

bom vzgled vsem, in da se nikdar nihče ne bo mogel nad menoj pritožiti — vse vam obljubljam, tovariši, samo oprostite mi in me sprejmite v svojo sredo.

In od tedaj naprej je on najboljši. Ni ga več prepoznati. Minilo je sedaj že dve leti od tistega časa in on je bil dvakrat v brigadi. Vsi ga poznajo kot najboljšega mladince.

To ni bil več nekdanji Branko — to je bil Brane, predsednik mladinske organizacije, komandant brigade, naš najboljši mladinec.

Sedeu Dušan

Priden Franček iz Koštabone takoj ko pride v Koštabono Istrski tednik, poskrbi, da ga dobijo vsi vaščani. — Mlad je še, a vendar se zaveda, da je to prvi slovenski časopis v Istri. — Franček naj bo vzgled pionirjem vsega okraja! Tovariši pionirji, posnemajte ga!

Bajka o Sovjetski pomoči za vstajo v Jugoslaviji

spoznavati za manevriranje. Vsi občudujemo vašo junaško borbo in se od srca veselimo vaših uspehov. Vašo borbo na široko populariziramo v vseh državah, ker po pravici vzbujata navdušenje med narodi, ki se bore proti fašizmu in med javnimi delavci, in kar je sijajen vzgled za odpor narodov tudi v drugih okupiranih državah. Zelimo vam, da bi junaško prentali težave, ki vas čakajo in dosegli nove velike uspehe. Krempko stiskamo vaše močate roke.

Ko se je tovariš Tito ob nekem mojem pismu znevil dotaknjen kritike, ki jo je izrekla Moskva o naši protijetni liniji, mi je v pismu 26. marca 1942 pisal:

Z Dedom nisem mnogo razglabljajal. Sporočil sem mu, da je prišel na pošlari mrti sporočil do napadnih sklepov, ker je položaj popolnoma drugačen, kakor ga prikazuje. O brigadah (proleterskih MP)

sem rekel, da jih je bilo treba formirati in da so doslej imele v narodnoosvobodilni borbi velikansko vlogo. Rekel sem mu, da so se petkolonaši združili v boju proti nam že mnogo prej, preden smo mi formirali oziroma pomislili na formiranje brigad (proleterskih MP) in da nas je prav to napotilo na to, ... vedeti moramo, da sem že dolgo pred Dedovo brzojavko pojasnil naše stališče o tem, da ne smemo napadati gritašev Anglije kot takšnih, marveč kot okupatorjeve hlapce in da ne smemo dovoliti, da bi nas peta kolona speljala z linije narodnoosvobodilne borbe na razredno borbo. Ded se po mojem pojasnilu ni več brigal za to. Nekaj drugega pa je pri tem, zaradi česar ne dobivamo objaskov in sicer: včeraj sem prejel od Deda brzojavko, v kateri nas obvešča, naj počakamo z objavo našega razglašja na evropske na-

Za naše pionirje

Kaj delajo pionirji iz Padne

Pridni so, pohvale vredni, za vzgled naj bodo predvsem vaški mladinci, ki že dalje časa zelo slabo delujejo.

V pionirsko organizacijo so vpisani vsi šolski otroci in sicer 58 po številu. Na svojih rednih sestankih razpravljajo o važnih nalogah: protivolino delo, šolski vrt, pionirski knjižnica, šolska razstava in drugo.

Pragljemo si postopek šolskega dela pri njih!

Mladi učitelj jim je nakupil najrazličnejša vrtna in poljska semena. Na sestanku so se zmenili in ustanovili krožek mladih naravoslovcev (3., 4. in 5. razred). Ti pionirji so prekopali šolski vrt. Pri učenju v šoli so se seznanili s površninami in raznimi cveticami tako, da so si najprej ogledali semena, nato so odšli na vrt in jih posejali. Vsako jutro so jih hodili zalivati po abecednem redu. Tovariš učitelj jim je razlagal o kajitvi semen tedaj, ko je seme v kozarcu kalilo. O cvetu in sadovih pa bodo govorili vzporedno z opazovanjem. Da se ti učenci izpopolnijo v znanju prirodoslovja, si poiščejo v šolski knjižnici poljudne knjige in jih čitajo.

Seveda, da je pri njih pouk živahnejši, imajo to možnost, da poslušajo po radiu pionirske ure. Za dobro razvedrilo ima organizacija lepo žogo, gugalnico in druge igrače. Na zadnjem sestanku so razpravljali med drugim tudi o ureditvi pionirske sobe: Beljenje, popravila, oprema.

Nekaj napak je še pri njih. Odred še nima imena, ne zastave in ne simbola. Tudi to organizacijsko vprašanje bodo rešili z vztrajnim delom.

Razveseljivi so vsekakor uspehi, ki so jih že dosedaj dosegli. Takih odredov si želimo še mnogo v našem okraju.

Okrajna prosveta in pionirski okrajni odbor jim bosta v znak priznanja poravnala stroške izleta na Bled, ki ga bodo izvedli v maju.

Pomjanski pionirji na delu

Načelnik odreda — mladi Vojko je sporočil odboru Zveze borcev takole:

»Naš odred, tovariši, bo hodil na prostovoljno delo k spomeniku padlih borcev, da bodo ta dela čim preje zaključena. Da, čim preje, 6. april bo tu. Ob tej priliki, ko bomo proslavili 6. obletnico odhoda naših očetov in bratov v partizane pa bomo odkrili spomenik!«

»No, dobro Vojko,« je odgovoril predsednik Zveze borcev »pridite, delajte boste z nami!«

V nedeljo navsezgodaj so naši

najmlajši krenili na mesto, kjer je postavljen spomenik.

Vojko in Franc sta si ogledala, kaj bi vse delali, da bi zaposlila vse sotovariše. In kmalu so vsi delali v treh skupinah: eni so podirali nepotreben zid in odnašali kamenje na kup, drugi so ravnali zemljo, tretji pa drobili opeko na drobne kosce, da z njo napravijo pred spomenikom petokrako zvezdo. Deo je potekalo v najlepšem redu; vmes so še katero zapeli, da je v zvoniku hitreje odbilo dvanajst. »Pospravimo, v sredo po šoli bomo prišli, ker imamo še samo dober teden do odkritja,« je dejal načelnik odreda.

Niso ostali samo pri obljubi. Prišli so v sredo in v nedeljo, tako da so pripevali nad 200 ur prostovoljnega dela.

Spomenik so vaščani odkrili. Ali so znali pionirji za nadaljnja dela? Seveda so. Cvetice so sadili pri spomeniku, deklece pa so jim nosile vsako jutro vodo in jih skrbno zalivale, da ne bi usahle.

Telovadne vaje za prvi maj so vadili vsako jutro eno uro pred poukom, šolski obisk so dvignili v aprilu na 94%, v učenju pa tekmujejo v četvoricah. Ali niso to najvidnejši uspehi? Da, to je eden izmed mnogih načinov, po katerem vključujemo naše mlade sile vzgojno pravilno v preobrazbo našega gospodarstva.

Pionirji iz Čezarjev v bolnici Franji in Idrji

V soboto dne 6. maja smo šli na izlet. Zbrali smo se pred šolo. Prišla sta dva kamiona in nas odpeljala. Šli smo v Senožeče, skozi Novo Gorico in ob reki Soči v Tolmin. Tam smo se ustanovili v dijaškem domu. Videli smo tudi reko Tolminko, ki se izliva v Sočo v obliki jezera. Iz Tolmina smo se odpeljali v Cerkljo. V Cerklnem smo prenočili. Vstali smo zgodaj zjutraj in šli v bolnico Franjo. Dobro je bila skrita pred sovražnikom. Odpeljali smo se v Idrjo ter si ogledali topilnico živega srebra. Obratovodja nam je pripovedoval, kdaj in kako je bil odkrit rudnik. Iz Idrje smo šli v Senožeče in od tam smo se srečno vrnili domov. V Cerklnem in v Idrji so naš pionirji prav lepo sprejeli in pogostili.

NAGLA VPRAŠANJA

Odgovorite takoj na ta vprašanja:

1. Je trideset na devet. Koliko bi bila ura, če bi zamenjal kazalec minut s kazalcem ur?
2. Novo leto, 1939, je bilo na nedeljo, na kateri dan v tednu bi bil božič 1938?
3. V kakšni sorodni zvezi ste vi in hčerka nečakinja vaše matere?

Tu je brzojavka iz Moskve z dne 22. marca 1942 o sklepu, da našega razglašja ne bodo objavili.

Za Tita (osebno). Potem ko smo se posvetovali v zvezi z objavo razglašja Vrhovnega štaba, smo prišli do sklepa, da je v interesu stvari treba objavo začasno zadržati, dokler ne bodo dokončno razčiščena nekatera vprašanja o odnosih med sovjetsko vlado in jugoslovansko vlado (čas objave vam bomo sporočili o pravem času).

Iz brzojavke, ki jo je tovariš Tito poslal v Moskvo 9. maja 1942, in v kateri je odgovoril na njihovo kritiko naše taktike, bomo navedli samo tale odstavek:

Mi potrebujemo orožje in municijo. To je najboljši način, da se upostavi narodnoosvobodilna fronta. Pri nas je velikansko število taktik, ki se hočejo boriti proti okupatorju, nimamo pa orožja.

Ko so prejeli odločni Titov odgovor na neutemeljene očitke, so poslali iz Moskve tole brzojavko:

(Nadaljevanje prihodnjič)

»ISTRSKI TEDNIK« NAŠEMU KMETU

Kako poteka odkup v koprskem okraju

Pri planu odkupa so se pojavile prve težave zaradi neurejenosti kmetijske proizvodnje, katere se ni prilagodila podnebnim razmeram, temveč so nekateri kmetje posejali manj plodonosnih kultur kot bi jih morali. V bodoče bodo morali kmetijski organi paziti, da si pravočasno naročijo potrebna selekcionirana semena, potrebne količine umetnih gnojil, ter da se plani setve pravočasno dajo Krajevnim odborom, ki jih bodo n skupnih masovnih sestankih sprejemali.

Na našem ozemlju so dani vsi pogoji za socialistično planiranje, ker je združništvo razprostrto v devetih krajevnih odborih, v katerih zajema do 30 odst. obdelovalne površine.

Fred kratkim smo objasnjevali KLO-om in Kmečkem Naprozam, kaj pomeni plan odkupa in kako ga je treba predelati v širšem krogu dobrih kmetov, ki so napredni in pošteno. Opažamo pa, da so dali v nekaterih krajih plane nepredelane in neprimerjane z lanskeletnim setvenim planom. Niso vzeli v obzir lanskeletno izpolnitev. Takšen odnos do planov je nepravilen in škodljiv.

Slabi so se pokazali Krajevni odbori Korte, Smarje, Marezige, Sv. Lucija, Semedela, Sv. Peter, Bertoki, Izola in Piran, ki sploh niso dostavili protipredloga in niso predsturali navodil. Niti osebno tolačenje jim ni pomagalo.

Toda kljub temu, da so nekateri ljudski odbori slabo poslovali, smo dosegli v odkupu že lepe uspehe, saj je že odkupljenih:

Namesto žvepla lahko uporabljamo sulikol

Sulikol je jugoslovanski proizvod, ki ga sestavlja v vodi toplivo koloidalno žveplo. Uporabljamo ga s popolno gotovostjo za zatiranje najhujše boleznj vinske trte — plesni (oldij vinske trte) in plesni na sadnem drevju, vrtnicah in povrtinah.

V Sloveniji ga z uspehom uporabljajo že 9 let in popolnoma nadomešča žveplo. Sulikol ima pred žveplom to prednost, da ga lahko dodamo raztopini modre galice (bordoška brozga) in tako istočasno uničujemo dve bolezni — peronosporo in plesen. Na ta način prihranimo delovno silo in znižamo proizvodne stroške, ker nam žveplanje odpade. Sulikol je tudi cenejši. Dočim porabimo na ha vina grada 80 do 90 kg žvepla, ne uporabimo sulikola več kot 15 do 20 kg.

Sulikol se pripravlja na sledeči način: Če uporabljamo sulikol sam, raztopimo 200 do 250 gr tega prašiva v 100 litrih vode in raztopina je gotova. Ta količina zadostuje za trikratno škropljenje za 100 trt vzgojenih v vrstah (filari) ali za 50 trt v latnikih (pergola). Če ga uporabljamo skupaj z raztopino modre galice, enostavno dodamo že pripravljeno raztopino galice in apna na vsaki 100 litrov te raztopine 200 do 250 gr sulikola. Preden ga dolijemo raztopini galice, ga raztopimo v 1 litru vode.

Posebno se priporoča dodavanje sulikola pri drugem, tretjem in četrtem škropljenju trte. Uporabljamo tudi žveplo, ali to le v primerih, ko oidijsko močno napade trto (vroči meseci — junij, julij).

Ponekod so poskušali mešati žveplo modri galici. To ni priporočljivo, ker tako žveplanje ni učinkovito. Žveplo se ne topi v vodi in se radi tega ne more pravilno razpršiti po trtah. Žveplo plava na površju in tako ga ponekod pride na trto preveč, drugod pa nič.

Poleg tega žveplo učinkuje samo v lepem sončnem vremenu, ko se na soncu razkrajajo žvepleni dvo-kis (So₂), kateri uničuje glivico oidijsa. Iz tega sledi, da v vlažnem vremenu ne moremo uporabljati žvepla, dočim sulikol lahko uporabljamo v vsakem primeru in ima vsjo prednost pred uporabo žvepla.

Napram letnemu planu: 8 odst. česenj, 20 odst. graha, 5 odst. krompirja, 3 odst. jagod 71 odst. zelenjave, 29 odst. mleka, 16 odst. rib.

Posebne težave so pri določanju cen! Tu je predvsem potrebno upoštevati naše delavstvo z njegovimi predlogi. Misleč na prodajalca in nakupovalca. Pošteno plačano naj dobi blago prodajalec, po maksimalni krajevni ceni naj dobi blago nakupovalec. Ne smemo se očitati na trg izven cone. Pri nas naj bo trg zaščiten, da ne bo nihče pri-krajsan.

Ker se vprašanje cen ne odreja tako, kot bi se moralo. Kmečke Naproze ne nakupijo razne pridelke po vezanih cenah, ter je tako nerazumevanje, ker kmeti nočejo skleniti pogodbe in nočejo prodati robo po vezanih cenah, zaradi tega si ne morejo zagotoviti niti potrebne življenjske potrebščine, ki jim jamčijo vezane cene.

V posameznih ljudskih odborih,

Kaj je bil vzrok, da so se posušile sadike paradižnika KOZ v Ankaranu

KOZ Ankarana ima lepo njivo nasajeno s paradižnikom. To našo tako važno rastlino pa napadajo razni škodljivci in bolezni. Na njivi omenjene zadruge se je pojavila čudna bolezen. Več tisočev sadik je ovenelo in končno se posušilo. Zanimivo je bilo le to, da se je ravno na isti njivi polovica rastlin lepo razvila in rase prav dobro še naprej. Torej čudna bolezen in čudni škodljivci.

Agronom, ki je šel na lice mesta in pregledal zadevo je ugotovil sledeče: Zemljišče je bilo globoko in pravilno izorano. Iskopane so bile jamice in v nje so zadržurjali vložili sveži hlevski gnoj. Napaka pa so napravili mogoče novi ali še mladi delavci, ki so ponekod vtikali sadike paradižnika kar v sveži hlevski gnoj in nato pokrili (na več mestih pregledovali) jamice z zemljo. Sveži gnoj se je ugreel. Pod trdo skorjo zemlje se je gorkota še povečala in ta je enostavno ožgala korenine rastlin. Ponekod se je dobilo v jamicah črne hroščke ali vsem znane sive »svinčice«. Te živalice so res objedale spodnji del sadik paradižnika ali to le v primerih, ko je rastlina začela trohneti. Na isti njivi se je ugotovilo, da so se bujno razvile sadike, ki so bile sajene v bližini svežega gnoja in tiste, ki so bile posajene na

kjer se je sklepanje pogodb pravilno tolmačilo, smo dosegli lepe uspehe. Kmečka Naproza Bertoki je do zdaj sklenila pogodbo za odkup 83.775 kg krompirja, Dekani za 21.350 kg, a manjše količine so tudi Boršt, Pobegi in Korte.

Če ne utegnete obdelati, prijavite KLO

Nerodovitno zemljo, ki jo je morskali ali sladka voda preplavila kakor v Ankaranu, Sičovljah in Solinah pri Koprju, naj kmetje v primeru da bi je ne utegnili obdelati, prijavijo na Krajevni ali Mestnem ljudskem odboru. Zemljo bodo na stroške Okrajnega kmetijskega odseka posejali s sirkom.

Ker je sirk nujno potreben našim tovarnam za izdelovanje metel in krtač za ribanje, ga bomo letos posejali na večjih površinah. Kmetje lahko posejejo s sirkom omenjene površine sporazumno s KLO in bodo nato oddali sirkove palice po določenih cenah.

že preperelim (zrelim) hlevskim gnoju.

Zaključek: Paradižniki, to velja tudi za vse ostale rastline, ne sme nikdar priti v dotiko s svežim hlevskim gnojem. Uporabljati moramo le dobro prepereli — zreli hlevski gnoj. V primeru (in teh je pri nas na žalost preveč!), da uporabljamo sveži hlevski gnoj, moramo istega trositi po njivi in ga podorati.

Skrbimo za dobro seno

Stari ljudje pripovedujejo, da so v starih časih v Istri seno kosili še s koncem julija. Tako pozno pokoseno seno pa je bilo brez vsake redilne vrednosti. Živina ga nerada je, ker je brez vsakega okusa. Tudi danes imajo nekateri kmetje navado, da posebno kile bolj v hribih vitih legah kosijo pozno in če jim rečeš, da bi trebalo poprej, ti odgovore, da je za zimo vse dobro. Mnogi trdijo, da osel in mula nista tako izbirena in da vse pogrizeta. Seveda pogrizeta, če boljšega ne dobita, toda taka žival je potem mršava. Zanima me le, s kakšnim občutkom sedi kmet na vozu, če se pelje s takim mršavim klušetom in srečuje ljudi. Da ima uboga žival še meseca junija staro dlako.

Ta način košnje pa bomo z doboro voljo odpravili. Potrudili se bomo, da bo povsod in vse seno že vsaj do konca junija pokoseno, zakaj do tega roka postane trava dozorela in prične izgubljati na vrednosti. Ne zadostuje nam pa samo določen čas košnje ampak v prihodnje moramo tudi vse hribovite travnike pognojiti s superfosfatom, zato dobimo res dobro in hranljivo krmo. Krmo in gnoj morata izginiti s travnika. Izkušnje so pokazale, da redno vsakoletno gnojenje s superfosfatom po 200 kg na ha zadostuje. Zračilo bo več sena in boljše po kakovosti. Živina ga bo rajši jedla, bo debelejša, krave pa bodo dajale več mleka. Ne bo nam treba iskati močnih krmil. Več živine bomo lahko redili in ne bo strahu, da bo krme zmanjkalo.

Današnji način spravljania krme pa nam ne daje močnosti, da bi dvignili našo živinorejo in zboljšali gospodarstvo. Saj nam živina tako slabe krme vrže več pod jaso, kakor jo poje in žival ne pridobi prav nič. Izgubimo tudi več časa za krmiljenje. Pri pravilnem krmiljenju in pri dobrem senu se mora žival v eni uri in pol najesti.

Danes pa s takim ničvrednim senom zamudimo dve ali še več ur, preden je žival opravljena.

Ne smemo pa misliti, da bo letos dosti sena, posebno na onih travnikih, ki niso pognojeni. Potrebno je že sedaj začeti s štednjo krme in vso količino vredno travo posušiti in spraviti. Le na tak način bo možno prehraniti našo živino in jo tudi številčno dvigniti.

Uničujemo škodljivce poljedelskih rastlin

Vlažno in toplo vreme je ugodno vplivalo na razvoj raznega mrčesa, ki napada naše kulturne rastline in uničuje pridelke. Ni mogoče v enem članku opisati vseh in zato bomo v vsaki številki »Tednika« prinačali tiste, ki so se pojavili ali je nevarnost, da se bodo pojavili. Istočasno bomo kmetovalcem podajali kratka navodila, kako se moramo proti njim boriti.

Danes bomo opisali nekatere škodljivce povrtin, ki že spravljajo kmeta v slabo voljo in mu povzročajo ne malo skrbi.

Kapusov belin

Vsakdo od nas, če tudi ni kmet, pozna belega metulja, ki veselo obletava nasade kapusnic (zelje, ohrovt, cvetačo). Samica odlaga na spodnjo stran listov, v zbiti obliki rumena jajčca, iz katerih se izležejo zelenkaste gosenice. Te se po 5 do 6 dneh razležejo po rastlini in začno svoje uničujoče delo.

Kako uničujemo ta mrčes. Najbolj uspešen način zatiranja belina je obiranje in mečkanje jajec, preden se gosenice razširijo po sadih. V naših razmerah popolnoma odsvetujemo uporabo arzenatov pri

zatiranju teh gosenic, ker so zelo strupeni in je nevarnost, da se zastrupijo ljudje ali živali. Bolj priporočljivo sredstvo je tobačni izvleček, kateremu dodamo nekaj mila. Na 100 litrov vode vzamemo 2 do 3 kg izvlečka in pol do 1 kg lepljivega mila. Namesto tobačnega izvlečka lahko uporabljamo 0,3 do 0,4 odst. rastopino nikotin sulfata (na 100 l. vode 30 do 40 dkg tega preparata in omenjeno količino mila). V zadnjem času so začeli uporabljati proti belinu DDT preparate (Pantakan, Pepein).

Zeljna hrčica

Tu in tam po naših zeljnikih ali drugih nasadih kapusnic opazimo, da so rastline brez srednjih (srčnih) listov. Mesto teh dobimo gnolj oteklino. To je delo ličinke zeljne hrčice. Uničujemo škodljivca na isti način kot kapusovega belina.

Bolhači

Če nas pot zanese na naše njive, kjer gojimo zelje, cvetačo, redkev, redkvico, kolerabo ali druge rastline, ki spadajo med kapusnice, bomo opazili, kako nam izpod nog skačejo kot bolhe drobne svetlo-

črne živalice ne večje od navadne bolhe. To so bolhači. Posebno radi se kotijo na sočnih legah in po njivah, kjer je zemlja suha in razpokana (ilovnati tereni). Listov ne objedajo od enega konca temveč — to je značilno za ta golazen — luknjajo liste. Večkrat popolnoma uničijo cele nasade. Do sedaj so uničevali bolhače na ta način, da so škropili nasade z vodo, kateri so primešali malo petroleja. Odganja bolhače z njiv apneni prah ali saje. Najbolj pa so se obnesli poskusiz že svetovno znanimi prašili DDT.

Lansko leto smo uporabljali z dobrim uspehom v dolini Mirne DDT preparat, jugoslovanski izdelek — Pantakan.

Omenili smo, da bomo v sledečih številkah »Tednika« opisali ostale glavne škodljivce in način, kako se boriti proti tem največjim sovražnikom kmetovalca, vendar lahko danes omenimo, da imajo naši kmetje na razpolago pri zatiranju različnih škroplilnih sredstev in med temi tudi »Pantakan« ali »Pepein«, ki uničuje skoro vse škodljivce na povrtini in sadju.

Dr. J.

Licenciranje bikov in juncev

V zvezi z odredbo o pregledu plemenitih bikov se bo v času od 23. do 27. maja t. l. vršilo licenciranje bikov in juncev nad 10 mesecev starosti.

Živinorejci! Licenciranje bikov in pregled juncev nad 10 mesecev starosti je strogo obvezno!

Licenciranje in pregled bo v teh krajih kakor sledi:

Dne 23. maja ob 8. uri: na Križišču Smarje

Dne 23. maja ob 10. uri: v Novi vasi.

Dne 23. maja ob 12. uri: v Sv. Luciji Dne 23. maja ob 15. uri: v Cedlah.

Dne 25. maja ob 8. v Babičjih.

Dne 25. maja ob 10. uri: v Marezigah.

Dne 25. maja ob 12. uri: v Pobegih.

Dne 27. maja ob 11. uri: na postaji Koper — Stazione — Cap.

Dne 27. maja ob 9. uri: v Valmarinu.

Sedaj je čas za pregledovanje posevkov

Te dni je začela na terenu akcija za odkup semen, katere lahko sami doma prideloma. Ugotovili smo, da nekateri KLO-i in zadruge niso vzele stvari tako resno, kot bi morale. S to zelo važno akcijo pa ne smemo več odlašati. Poslednji čas je n. pr. da zadruge in KLO-i odločijo, katere posevke graha morajo pustiti za seme. Dolžnost vsakega posameznika in obdelovalne zadruge je, da lepe posevke te naše tako važne kulture določi za seme. Sramota in obenem velika ekonomska škoda je, da moramo uvažati iz inozemstva grah in to še sorte, ki večkrat ne ustrezajo, doma pa lahko vzgojimo sorte, ki ustrezajo našim podnebnim, talnim in tržnim razmeram. Pri grahu ne smemo pustiti za seme tisto strožje, ki ostane poslednje na grmičju. Iz tega semena dobimo sadike, ki se slabo razvijajo in poganjajo v višino. Marsikateri bo pripomnil, da seme graha stane in da se mu ne izplača vzgajati semena. To izgovarjanje ni pravilno in je neresnično. Izračunano je, da se iz 4 kg svežega strožja dobi 1 kg semena. Na podlagi te ugotovitve je cena semenskemu grahu 4 krat dražja in še nekaj več zaradi upoštevanja zamude časa pri odbiranju in delu pri sušenju graha.

Začeti moramo s pregledom krompirjevih nasadov. Krompir je sedaj v bujnem razvoju. Dokler so sadike mlade, lahko opazimo, če so zdrave ali pa so napadene in okužene s takozvanimi virusi, ki povzročajo degeneracijo sadik in s temi v zvezi gomoljev. Seme krompirja moramo izbirati na terenu v času razvoja rastlin in ne v kleti ko je čas sajenja. Sedaj lahko opazimo na nadzemnih delih rastline, zakrčjavljivi grmič, na katerem se morda tudi listi grbančijo in sušijo, moramo zaznamovati s količim ali še boljše je, da ga kar odstranimo z njive. S tem ne bomo dosti izgubili na pridelku. Seme okuženih grmičev ne smemo nikdar uporabiti za razpold.

Pri odbiranju semena pa moramo paziti ne samo, da so rastline lepe in zdrave, marveč tudi, da je krompir iste sorte (čistosortnost). Zelo škodljivo bi bilo namreč izbirati le lepi krompir in ne upoštevati pri tem, če je zgodnji labinski, rožnik, ali okrogli berlinski. Gojiti moramo na eni njivi le eno od teh vrst in ne več sort skupaj.

V planu odkupa semen namravamo letos odkupiti velike količine detelje in lucerne. To sta dve najbolj važni krmilni rastlini; KLO in zadruge morajo podvzeti vse potrebne ukrepe, da se druga košnja lucerne in detelje, kar pusti za seme, če kakovost ustreza. Pri odbiranju semena lucerne in detelje pa moramo paziti, da so posevki čisti ter, da se na njih ni vgnezdila zajedalka deteljna predenica (cuscuta).

Dr. J.

Letovišèa za delovno ljudstvo

Turistom je v našem krogu zlasti znano kopašèe v Portorožu in kraj sam s svojimi lepotami. Lepe vile so posejane ob obali in po po- bočju. Nekdaj so se po njih šopi- rili tuji gospodje in uživali to le- poto na račun delovnega ljudstva. Toda časi so se spremenili in tudi Portorož je dobil novo poslanstvo. Delovni ljudje si bodo v njem kre- pili zdravje in preživljali svoj do- pust. Prevzeli smo oblast in gospo- darstvo, priborili smo si novo živ- ljenje in tudi to, da si tudi delavci lahko danes poišèejo oddiha tam, kjer so nekdanji izkorišèevalci uži- vali plodove žuljev delavskih rok.

Naše okolišèe razpolaga začasno le s 1000 posteljami, od katerih je za sindikalne podružnice Slovenije rezerviranih 700. Naši delavci pa bodo svoj dopust preživljali tudi v posebnih domovih v Sloveniji, ka- kor v Martuliku, Kranjski gori itd. Predvideno je, da bo letos letovalo samo v Portorožu okoli 130.000 lju- di; ki bodo na enodnevnem izletu. Razen tega bo na daljšem izletu 30 družin.

Za adaptacijo hotelov in turistič- nih objektov je bilo porabljenih okoli 1.000.000 din. Da bi vodili točno evidenco, kolikšen bo dotok de- narija iz Jugoslavije, bo poskrbel »Futnik« in naš »Adria Turist«, da bodo vložili izletniški denar v ban- ko, ki jim ga bo takoj poslala v našo cono.

V sezoni bo 1000 gostov dnevno, kolikor je postelj, drugače pa oko- li 100 tedensko.

Vse poletje ne bo primanjkovalo zabave in razvedrila. Za delavce bo Ljudska oblast poskrbela vse. Gostovale bodo folklorne skupine, kulturna društva, godbe itd.

V kulturnem oziru je predvsem važno to, da bo od 2. do 8. julija gostovala ljubljanska opera, ki bo štela 150 ljudi. Za avgust je predvi- dena v Portorožu razstava tržaških upodabljalov umetnikov STOja.

Važne pa so tudi fizikalne pri- reditve, katerih bo mnogo. Vršile se bodo tekme kajakov, jadric, fregat in prireditve Ljudske tehnike. Velikostne prireditve bodo 22. junija na dan jugoslovanske mor- narice, zelo zanimiva bo najbrž kolesarska dirka po Hrvatski in Sloveniji, ki bo 29. junija, pri ka-

teri bodo sodelovali tudi inozemci. No, kaj bi še rekli? Da bodo vsak dan fizikalne tekme vseh vrst, da bo delovni človek res izko- ristil svoj dopust na najlepši na- čin, da bo tisti čas pozabil na ure težav, da se bo odpočil in si nabral novih moči za delo.

Portorož ni izgubil svoje veljave, ampak jo komaj dobiva, ker je danes na razpolago delovnemu člo- veku. Zanimivo pa je tudi, da so predvsem Angleži zaprosili, da bi prišli letovat v našo cono, torej se ne bojiš terorja, ker ga ni.

Dobiček, ki se bo stekal od teh letovanj, bo last ljudstva, ker ima- mo ljudsko oblast. In da je ta res naša, izpričuje tudi to, da si lahko privošèi delovni človek tisto, kar si je nekdanj le kapitalist.

Rojstva smrti in poroke

ROJENI V NASEM OKRAJU

Morgan Franc od Jožefa in Elvi- re roj. Morgen iz Grinoveca, rojen 15. maja 1950.

Pucer Renato od Jožefa in Kri- stine roj. Pucer iz Planjav, rojen 8. maja 1950.

Bordon Slavica od Dušana in Zo- re roj. Filipič iz Pirana, rojen 10. maja 1950.

Bacicchi Marie'a od Jožefa in Da- rine roj. Giraldi iz Pirana, rojena 7. maja 1950.

Grandič Marija od Nikola in Na- dje roj. Trani iz Pirana, rojena 7. maja 1950.

Petronjo Bruno od Antona in Marije roj. Fermo iz Pirana, ro- jen 10. maja 1950.

Giraldi Olivio od Bruna in Ide roj. Snerdu iz Pirana, rojen 7. ma- ja 1950.

Delise Sergij od Va'erija in Rite roj. Conte iz Kopra, rojen 7. ma- ja 1950.

Rehar (mrtvorojen) od Jožeta in Angele roj. Viler iz Kopra, rojen 9. maja 1950.

Possega Lucijan od Libera in Angele roj. Prodan iz Kopra rojen 13. maja 1950.

Savarin Marij od Rudija in Lidi- je roj. Juriševič, rojen 14. maja

Radič Danko od Ursus in Božilke Rodeta, rojen 7. maja 1950

POROČENI V NASEM OKRAJU

Velikonja Jožef, učitelj, in Pipan Viktorija, učiteljica, stanujoča v Kopru, poročena 13. maja 1950.

Rej Bogomil, trg. pomočnik, in Guzič Karolina, gospodinja, poro- čena 13. maja 1950.

Agarinis Nazarij, uradnik, in Be- rati Alojzija, šivilja, stanujoča v Kopru, poročena 13. maja 1950.

Knez Ivan in Zidarič Antonija - Irma, poročena 13. maja 1950.

Bordon Cezar in Kozlovč Elda iz Centurija, poročena 13. maja 1950.

Hrvatini Jernej iz Skofije, star 59 let in Ficiga Marija iz Skofije, stara 67 let, poročena 13. maja.

UMRLI V NASEM OKRAJU

od 7. do 15. maja 1950.

Peroša Stefanija, stara 19 let iz Pobjana, umrla 8. maja 1950.

Bortole Antonija roj. Pitocco, sta- ra 68 let iz Pirana, umrla 9. maja 1950.

Fonda Domenica roj. Apollonio iz Pirana umrla 12. maja 1950.

Venturin Dino iz Pirana star 22 let, umrl v Frijtor - Nemčija. (osmrtnica je dospela sedaj)

Juriševič Ivan iz Sv. Lucije, umrl 12. maja 1950.

Mejak Jožef iz Koni, umrl 7. maja 1950.

Izlet izolanskih delavcev

20. maja bo 48 delavcev Kmet. Naproze v Izoli napravilo izlet v Postojnsko jamo. Delavci so sami izolani, kar pomeni, da so trditve idaljevecev neutemeljene, češ, da v Izoli so vsi proti ljudski oblasti. Za letošnje leto pa je v Izoli predvi- denih še 10 izletov v Jugoslavijo. To bodo predvsem delavci iz to- varn in drugih delavnic.

Obisk iz Jesenic

V soboto 20. maja bo prispel v našo cono pevski zbor jeseniške že- lezarne »Mladi kovinar«. Svoj prvi nastop bo imel v nedeljo v Van- ganelu, nato pa bo imel ves teden več nastopov po našem okraju.

Fizkultura

NOGOMETNO PRVENSTVO STO

NOVI GRAD - SV. IVAN 2-1 (1-1)

Na nedeljski nogometni tekmi v Novem gradu so domačini prena- gali tehnično mnogo boljše nasprot- niki, Svetoivančane z rezultatom 2-1. Sibkejši Novogradčani so na- peli vse sile, dočim so bili gostje manj borbeni in so bili zato tudi poraženi.

AURORA — PIRAN 1-1 (0-1)

Pirančani so zadovoljni, ker jim je uspelo doseči lep rezultat proti svojim tradicionalnim nasprotni- kom. Priznati pa moramo tudi, da se je moštvo iz Pirana zlasti zad- ne čase kvalifikacijsko zelo dvig- nilo in je zato tudi doseglo drugo mesto v lestvici.

Naši mladi strelci so pre- magali ljubljanske

V nedeljo 14. maja so bile v Ljub- ljani medmestne strelske tekme Ljubljana — Koper. Rezultati tek- kem so naslednji:

Z vojaško puško 150 m

Čani Koper 683 krogov — čani Ljubljana 876 krogov.

Z malokalibrsko puško 50 m:

Članice Koper 423 krogov — čla- nice Ljubljana 701 krogov.

Z vojaško puško 150 m: Mladinci Koper 517 krogov — mladinci Ljub- ljana 382 krogov.

Reprezentanco Kopra so zastopa- li sledeči strelci:

Člani: Mušič Ljuben, Beletič Pe- ter, Markežič Nedeljko, Grižonoč Milivoj in Strinjar J.

Članice: Zankolič Virginia, Zan- količ Stefanja, Pauletič Gizela, Pe- likon Sonja in Fontanot Anita.

Mladinci: Čuk Milan, Markežič Jadran, Presel Fedor, Zupin Silvio in Umer Volko.

MONTEBELO — BRTONIGLA 2-2 (1-0)

Potek igre je kazal, da bodo Tr- žačani odnesli zmago. Vendar se to ni zgodilo, ker so 15 minut pred koncem igre spremenili svojo tak- tiko, kar so seveda Brtonilčani te- meljito izkoristili ter prešli v na- pad in tako dosegli neodločen re- zultat.

UMAG — OFCINE 6-3 (4-2)

O tej tekmi lahko rečemo, kar smo že naprej predvidevali, da bodo tu imele veliko vlogo točke, kakor se je tudi zgodilo. Tehnična stran igre pa je bila zelo zanemarljena, tako pri prvih kakor pri drugih. To pa je posledica pretenja o izpa- du obeh moštev iz lestvice, ker ne dosežeta v lestvici dovoljno kvali- fikacijo nogometa.

Gojenci gospodarske šole so obiskali pučarske zadružnike

V nedeljo so gojenci Enoletne gospodarske šole v Kopru obiskali Kineško delovno zadrugo v Pučah. Dopolodne so si gojenci ogledali ve- liko njivo, ki je nedavno bila en sam travnik. To so namreč zadruž- niki preorali nad 70 cm globoko ter posadili 9000 trtnih sadik. Prav ta- ko so si gojenci ogledali tudi hleve, svinjake in druga gospodarska po- sloplja. Ugotovili so ter občudovali urejenost in čistočo hlevcev, še po- sebej pa lepo vzrejeno živino. Po kosilu je v novem Zadružnem do- mu knjigovodja zadruga pojasnil gojencem ves potek v knjigovod- stvu od začetka do danes. Bodoči gospodarstveniki so se naučili mar- šikaj praktičnega. Zato jim bo ta izlet veliko koristil pri njihovem nadaljnjem študiju in poznejšem delu.

Čas je prehitro minil, da je bilo slovo od prijateljev in gostoljubnih zadružnikov in domačinov težko. Sonce je bilo zelo nizko, ko so gojenci zapuščali Puče.

Dreja eno Bepo čakolajo

DREJA: Budaj srečno Bepo! Gre kaj, gre?

BEPO: Ošča, more jet, anka ko ne- če, samo da imaš volonto.

DREJA: Koj jez znom, som imam volonto pa na moreri doste delat, ke sem mossa star.

BEPO: E, je vero, anka jez morem molit več. Te mlade nas saj udo- lovaajo za delo, najsibo za kopat, koset, insoma za vse.

DREJA: Pa koj češ? Mladatina ima več force. Ambot smo ble anka mi boli močne, ko saj.

BEPO: Jo, doste smo jih provole na tem svete, zatu nismo taku močne. Te mlode imajo danas vse kar čejo, prute nam drugem ambot. Se spuneš, ko smo hodile na žurnodo? Jez sem doste bote parnesu damu hlep kruha za otro- ke. Pa koj verješ, da me ga je gospodor dou som, ali da mi je lahko ponjudu? Ne, ne, bogote niso ble taku dobre duše, Ko bejo ble mogle, nas bejo ble za- krole.

DREJA: Verjem, verjem Bepo, za- tu ke sem som provav!

BEPO: Videš, ma danas ni taku! To ke dela jima anka jela.

DREJA: Ma vsenoko nekatere se še šoldo lamantojo, da nimajo kaj kuhat. Ero da beš vidu še koj: šrojaajo, da nas bo brž vrah uzeu eno, da bomo krapole od gloda, ko bojo še dugo čosa toš- ne ledje.

BEPO: Poznom, poznom tošne tiče, anka Karlo Veščković iz Puč je tošan.

DREJA: Ben jo, zaprovo, ke je on, ke ga ne videm vre trko čosa?

BEPO: Koj ne znoš, h unem, h u- nem tam u Trst je šu, ke verje, da tam pada soma mana z nebeš.

DREJA: A, taku je žnjim?

BEPO: Pa koj, taku, taku! Valje DREJA: Ma duzna, koj mu je polo v glovo ujet tam?

BEPO: Boji se nas, ke je vidu, da smo udobile na volitvah.

DREJA: Ma mi nismo nardile nik- dor neč. Kaku je tu, da je uesu? Une don za volitve sem ga vidu ke je volu.

BEPO: Jo, ma ti ne znoš Dreja, koj je Karlo delau une don za volit- ve tam na Rove, na Škerljevece eno na Hribe.

DREJA: Koj za anga vruga je mo- gu delat?

BEPO: Da be ga ošča ubila on je kriv, da nbo tam volile. Ko je te volu je šu tam eno šrojal, da ne volet, kordebi da nanka Pu- čarje nismo volile. Saj videš, koj! Te smo volile usi, somo Dre- ja Nemač iz Planjov ne. Eno da te šroja taku; ga ne beš valje kiofnu po muse, da mu do zid to drugo?

DREJA: Znoš, da ga bem, somo ko sa bemo ke srečale.

BEPO: Hudiča bambenodega ga ne boš ne srečal nidarveč. Ostal bo tam neke u Milah par žlokte. Ga ne bo ne vrag parnesu taku zle- pega les, Znoš, da se boji.

DREJA: Ma vsenoko njegova ni obveljela znoš! Eno nanka ne bo nigarveč, dukter smo žive eno zdrave.

BEPO: Taku je Dreja, anka jez sem za tu, pa magari ko me nje- govci zamertijo. Tošne lidi nečemo eno jih ne bomo trpele. Mi de- lamo za sočaližmo, ke smo se za tu anka borile eno ke znom, da bomo taku anka udobile, kor smo udobile dosaj v uske borbe.

»Iz popotnikove torbe«

Topolovčani nočejo guvernerja

Prebivalci Topolovca in bližnje okolice so izrazili željo, da nočejo guvernerja; saj imajo prav. Kako naj bi ga hoteli, ko se že sami ime- nujejo »osma republika«.

Trgovina ČSR s svetom

Češki državljani: To je vendar be- darija, da tovor, ki je namenjen v Pariz potuje čez Moskvo.

Ruski nameščeneec na Češkem:

SPOZNALI SO GA

Mladi antifasiisti iz Bertokov ni- so dolgo poznali svojega vaščana Zupina Silvana, čeprav jih je ta vodil. Nedavno, ko jih je moral Silvan zapustiti, so mu segli v roko ter mu želeli obilo gorja vse do tedaj, dokler si ne pridobi novega antifasiističnega duha.

Posebni blok

»Sto nas je, čeprav nas je po spisku stotrideset«, pripoveduje mladinski funkcionar iz Dekanov. Saj ni zgrešil, ko je tako dejal. Onih trideset visokih glav, ki so nameščeni nekje v Kopru jih ne smemo niti šteti, saj se že sami imenujejo »posebni blok« in je lo- gično, da ne morejo dati svoje ak- tivnosti na vasi, če jo ne dajo niti v Kopru.

Za krajše zveze z Bujsčino

Hočemo imeti boljše in krajše zveze z Bujsčino. Prav gotovo. Za- kaj potemtakem je že mesece po- kvarjen podkašelski most čez Dra- gonjo. »Saj je že v planu« bo ver- jetno kdo rekel. Toda plan na pa- pirju moramo prenesti na most, da bo vsaj papirnati, če ne betonski.

NAKAZILO ZA NOŽE

Odgovorno osebo ali ustanovo prosimo, da izda menzi št. 1 v Kopru nakazilo za nabavo nožev, ker v nasprotnem primeru se bodo abonenti zadavili z mesom.

NOVA GOSTINSKA PODJETJA — STARI NATAKARJI

Natakarji po naših gostinskih podjetjih in restavracijah imajo še mnogo starega masla na glavi. Na- mesto, da bi vsakogar stregli po vrsti, gledajo ljudi v obraz, tako, da če se jim kdo zdi manj pomemb- na osebnost, preden mu postrežejo postane siv od predolgega čakanja.